

ДАГАЛДАХ ХУУЛИУД

**МОНГОЛ УЛСЫН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛТЭЙ
ХАМТ ӨРГӨН МЭДҮҮЛСЭН ХУУЛЬ, УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛЫН ТӨСЛИЙН ЖАГСААЛТ**

1. Хууль:

- 1.1. Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай
- 1.2. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай
- 1.3. Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай
- 1.4. Хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай
- 1.5. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай

2. Улсын Их Хурлын тогтоол:

- 2.1. Засгийн газрын үнэт цаас гаргах эрх олгох тухай
- 2.2. Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай
- 2.3. Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай

ТАНИЛЦУУЛГА

*Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийг дагаж
мөрдөх журмын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай*

Монгол Улсын Засгийн газар ирэх онд эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих зорилгоор эрчим хүч, дэд бүтэц, аж үйлдвэржилтийн томоохон төслүүдийг хэрэгжүүлж эхлэхээр төлөвлөөд байгаа билээ.

Хөгжлийн томоохон төслүүдийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай санхүүжилтийн эх үүсвэрийг бий болгох, төсөв хооронд үе шаттай, оновчтой зохицуулалт хийх зорилгоор Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Ирэх 2025 онд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрөөс Төсвийн тогтворжуулалтын болон Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн санд хуваарилаад үлдэх хэсгээс Ирээдүйн өв санд хуваарилах хувь 2025 онд 40 байхаар хуулийн төсөлд тусгалаа.

Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөл батлагдсанаар улсын төсвийн орлого нэмэгдэх, бүтээн байгуулалтын төслийг санхүүжүүлэх, төсвийн тэнцэл сайжрах, алдагдал буурах нөхцөл бүрдэнэ.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН САНГИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ ЖУРМЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлийн “2024 онд 20” гэсний дараа “, 2025 онд 40” гэж нэмсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

ТАНИЛЦУУЛГА

Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай

Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр баталсан "Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал батлах тухай" тогтоолоор Монгол Улсын эдийн засгийн хөгжлийг дэмжих зорилгоор тодорхой бүсүүдийг тогтоож, тэдгээрийн тэргүүлэх чиглэлүүдийг тодорхойлон, эдийн засаг болон бизнесийн таатай орчныг бүрдүүлэхээр тусгасан.

Түүнчлэн, Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.2.1.1-д "Татварын суурь тогтолцооны тогтвортой байдлыг хангах зарчим баримталж, бүсийн тэргүүлэх чиглэлд нийцсэн томоохон төсөл, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалт, боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжих" гэж заасан.

Дээрх бодлогын баримт бичгүүдэд туссан бүсчилсэн хөгжлийн бүтээн байгуулалтын томоохон төслүүдийг зөвхөн улсын төсвийн эх үүсвэрээр санхүүжүүлэх боломжгүй тул татварын бодлогоор хувийн хэвшлийг урамшуулан идэвхжүүлэх бодлого баримтлах нь зүйтэй байна.

Иймд Засгийн газраас тогтоосон бүсийн хөгжлийн тэргүүлэх чиглэлтэй уялдсан импортыг орлох, экспортыг дэмжих төслийн үйл ажиллагаанаас олох орлогод ногдуулах албан татварыг эхний 5 жилд 90 хувь хөнгөлж, төрөөс татварын дэмжлэг үзүүлэх, хуулийн давхардлыг арилгах зорилгоор Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Хуулийн төсөл батлагдсанаар хувийн хэвшил томоохон бүтээн байгуулалт хийх идэвх санаачилга нэмэгдэж, шинээр хэрэгжүүлж буй төсөл, хөтөлбөрүүдийг урагшлуулах, цаашлаад бүс нутгийн эдийн засгийн онцлогт нийцүүлэн хөрөнгө оруулалтын урсгал нэмэгдэх чухал ач холбогдолтой юм.

Монгол Улсын Их Хурлаас 2024 оны 08 дугаар сарын 30-ны өдөр баталсан Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн хэлэлцүүлгийн явцад мэдээллийн технологийн үйлдвэрлэлийг виртуал бүсийн татварын хөнгөлөлт нь одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй татварын дэмжлэгтэй давхардаж, зөрчил үүсэж болзошгүй тул Төсвийн байнгын хорооноос энэ асуудлыг нэг мөр цэгцлэх асуудлыг Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлэхийг чиглэл болгосон. Иймд Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.18, 15.1.19 дэх заалтыг хүчингүй болгон 22 дугаар зүйлийн 22.9 дэх хэсэгт заасан татварын дэмжлэгтэй нэгтгэн томъёолохоор хуулийн төсөлд тусгалаа.

Түүнчлэн, Монгол Улс Европын холбооны "Татварын зорилгоор хамтран ажилладаггүй бүс нутгийн жагсаалт"-аас гарахад Татварын суурийг бууруулах, ашиг шилжүүлэх явдлын эсрэг ("BEPS") байгууллагын 13 дугаар дүрэмд заасан Улс

бүрээр үнэ шилжилтийн тайлантай холбоотой олон улсын стандартыг хэрэгжүүлэх үүрэг хүлээсэн. Энэ хүрээнд улс бүрээр үнэ шилжилтийн гаргах үүрэгтэй үндэстэн дамнасан корпорацын орлогын босго олон улсын стандарт 750 сая еврог тухайн үеийн ханшаар хөрвүүлэн 1.7 их наяд төгрөг гэж хуульд тусгасан билээ. Гэвч ханшийн зөрүүний улмаас энэ дүн еврогоор илэрхийлэхэд олон улсын стандартаас зөрүүтэй болж байгааг өөрчлөн, хуульд еврогоор тусгах шаардлага, зөвлөмжийг ЭЗХАХБ-аас ирүүлж байгааг хуулийн төсөлд тусгалаа.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/22 дугаар зүйлийн 22.5.22 дахь заалт:

“22.5.22.албан татвар төлөгчийн 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хойш хэрэгжүүлэх Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд нийцсэн импортыг орлох, экспортыг дэмжих төслийн үндсэн үйл ажиллагааны орлогод ногдох албан татварыг орлого олж эхэлсний дараагийн тайлант хугацаанаас эхлэн 5 жил 90 хувиар.”

2/22 дугаар зүйлийн 22.9.11 дэх заалт:

“22.9.11.мэдээллийн технологийн үйлдвэрлэлийг дэмжих виртуал бүсэд бүртгэлтэй хуулийн этгээдийн хуульд заасан үйл ажиллагаа.”

3/22 дугаар зүйлийн 22.14, 22.15 дахь хэсэг:

“22.14.Энэ хуулийн 22.5.22-т заасан төслийн жагсаалтыг Засгийн газар батална.

22.15.Энэ хуулийн 22.5.11, 22.5.20, 22.5.21, 22.5.22-т заасан хөнгөлөлтийг давхардуулан эдлэхгүй.”

4/27 дугаар зүйлийн 27.11 дэх хэсэг:

“27.11.Энэ хуулийн 27.1.6-д заасан гадаад валюттай харьцах төгрөгийн ханшийг Монголбанкнаас зарласан тухайн татварын жилийн дунджаар тооцож дараагийн татварын жилийн 1 дүгээр сард багтаан татварын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага өөрийн цахим хуудсанд байршуулж, олон нийтэд мэдээлнэ.”

2 дугаар зүйл. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.15 дахь хэсгийн “22.5.16-д” гэснийг “22.5.16, 22.5.22-т” гэж, 27 дугаар зүйлийн 27.1.6 дахь заалтын “1.7 их наяд” гэснийг “750 сая евротой тэнцэх” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл. Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.18, 15.1.19 дэх заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

4 дүгээр зүйл.Энэ хуулийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн, 1 дүгээр зүйлийн 2 дахь заалтыг 2035 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл, 1 дүгээр зүйлийн 1, 3 дахь заалт, 2 дугаар зүйлийн 26.15 дахь хэсгийн өөрчлөлтийг 2030 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг дуустал дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

ТАНИЛЦУУЛГА

*Гаалийн тариф, гаалийн татварын
тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай*

Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдрийн 64 дүгээр тогтоолоор баталсан Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалын 5.3-т бүсийн хөгжлийн бодлогод нийцсэн татварын бодлого хэрэгжүүлэхээр, Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.2.1.1-д татварын суурь тогтолцооны тогтвортой байдлыг хангах зарчим баримталж, бүсийн тэргүүлэх чиглэлд нийцсэн томоохон төсөл, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалт, боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжихээр тус тус заасан.

Монгол Улсын Засгийн газраас бүс бүрийг нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн хувьд төрөлжсөн болон дэд тэргүүлэх чиглэлтэй байхаар төлөвлөн 2024-2028 онд бүсчилсэн хөгжлийн реформын цогц асуудлыг шийдвэрлэхийг зорьж байна. Уг реформын хүрээнд хийгдэх бүсчилсэн хөгжлийн бүтээн байгуулалтын ажлыг зөвхөн улсын төсвийн эх үүсвэрээр хийх боломжгүй тул хувийн хэвшлийг урамшуулан идэвхжүүлэх бодлого баримтлах нь зүйтэй байна.

Түүнчлэн "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд Засгийн газраас 2030 он гэхэд боловсруулах салбарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэлхийн брэндийн түвшинд хөгжүүлэн, боловсруулсан бүтээгдэхүүний экспортын хэмжээ нэмэгдүүлэх зорилт тавин ажиллаж байгаа ба өнгөрсөн жилүүдэд хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эд боловсруулах үйлдвэрлэлийг түлхүү дэмжиж ирсэн. Цаашид эдийн засгаа төрөлжүүлэх алхмуудыг хийж, бүх төрлийн боловсруулах үйлдвэрлэлийг эрчимтэй хөгжүүлэн импортыг орлох, экспортыг нэмэгдүүлэх бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжих шаардлагатай байна.

Иймд хувийн хэвшлийг бүсийн тэргүүлэх чиглэлд нийцсэн томоохон төсөл, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалт хийхийг сэдэлжүүлэн, урамшуулах, түүхий эд, бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түвшнийг нэмэгдүүлэх зорилгоор Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Хуулийн төсөлд Засгийн газрын шийдвэрээр НӨАТ төлөх хугацааг сунгасан бүсчилсэн хөгжлийн бодлогод нийцсэн, техник, эдийн засгийн үндэслэл бүхий томоохон төсөл, арга хэмжээний бүтээн байгуулалтын ажлын үндсэн хөрөнгөөр бүртгэгдэх, дотоодын үйлдвэрлэлээс хангах боломжгүй импортоор оруулах барилгын материал, тоног төхөөрөмжийг гаалийн албан татвараас чөлөөлж, боловсруулах үйлдвэрийн үндсэн хөрөнгөөр бүртгэгдэх үйлдвэрлэлийн зориулалттай тоног төхөөрөмжийн иж бүрдлийг импортын барааны гаалийн албан татвараас 100 хувь хөнгөлөхөөр тусгасан болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ГААЛИЙН ТАРИФ, ГААЛИЙН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/38 дугаар зүйлийн 38.1.26 дахь заалт:

“38.1.26.энэ хуулийн 40.8-д заасны дагуу тогтоосон ажлын үндсэн хөрөнгөөр бүртгэгдэх, дотоодын үйлдвэрлэлээс хангах боломжгүй импортоор оруулах барилгын материал, тоног төхөөрөмж.”

2/38 дугаар зүйлийн 38.4, 38.5 дахь хэсэг:

“38.4.Боловсруулах үйлдвэрийн үндсэн хөрөнгөөр бүртгэгдэх үйлдвэрлэлийн зориулалттай тоног төхөөрөмжийн иж бүрдлийг импортын барааны гаалийн албан татвараас 100 хувь хөнгөлнө.

38.5.Энэ хуулийн 38.4-т заасны дагуу импортоор оруулсан бараанд тухайн онд ногдуулан төлсөн гаалийн албан татварыг дараагийн төсвийн жилийн эхний хагас жилд татвар төлөгчид буцаан олгоно.”

2 дугаар зүйл. Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн гарчгийн “чөлөөлөгдөх” гэснийг “чөлөөлөх, хөнгөлөх” гэж өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл. Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуулийн 40 дүгээр зүйлийн 40.8 дахь хэсгийн “гаалийн болон” гэснийг хассугай.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийн 1 дүгээр зүйлийн 1 дэх заалт, 3 дугаар зүйлийг 2025 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрөөс, 1 дүгээр зүйлийн 2 дахь заалт, 2 дугаар зүйлийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн тус тус 2030 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг дуустал дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

ТАНИЛЦУУЛГА

*Хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн
төсөл*

"Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд Засгийн газраас 2030 он гэхэд боловсруулах салбарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэлхийн брэндийн түвшинд хөгжүүлэн, боловсруулсан бүтээгдэхүүний экспортын хэмжээ нэмэгдүүлэх зорилт тавин ажиллаж байгаа ба өнгөрсөн жилүүдэд хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эд боловсруулах үйлдвэрлэлийг түлхүү дэмжиж байсан. Цаашид эдийн засгаа төрөлжүүлэх алхмуудыг хийж, бүх төрлийн боловсруулах үйлдвэрлэлийг эрчимтэй хөгжүүлэн импортыг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлээр дотоодын хэрэгцээг хангах шаардлагатай байна.

Иймд түүхий эд, бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түвшнийг нэмэгдүүлэх зорилгоор боловсруулах үйлдвэрийн үндсэн хөрөнгөөр бүртгэгдэх үйлдвэрлэлийн зориулалттай тоног төхөөрөмжийн иж бүрдлийг 2030 он хүртэл импортын барааны гаалийн албан татвараас 100 хувь хөнгөлөхөөр Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулаад байна.

Дээрх хуулийн төсөлд заасан боловсруулах үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн хөнгөлөлтөд хүнс, хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эд боловсруулах зориулалттай тоног төхөөрөмж хамаарах тул хуулийн давхардал үүсгэхгүй байх зорилгоор Монгол Улсын Их Хурлаас 2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр баталсан Гаалийн албан татварыг хөнгөлөх тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. 2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр баталсан Гаалийн албан татварыг хөнгөлөх тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

ТАНИЛЦУУЛГА

*Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай
хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай
хуулийн төсөл*

Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаа, санхүүгийн шийдвэр, тайлан мэдээллийг олон нийтэд нээлттэй байршуулах нь компанийн сайн засаглалын олон улсын суурь зарчим юм. Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглалын хаалттай байдал нь хуулийн этгээд үр ашиггүй ажиллах, авлига, ашиг сонирхлын зөрчил үүсэх, төрийн өмч үнэгүйдэх, төрд үүсэх зардлыг нэмэгдүүлэх шалтгаан болж байна.

Иймд төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь хувьцаа эзэмшигчийн эрхийг нийтийг төлөөлөн хэрэгжүүлж байгаагийн хувьд ил тод, хараат бус, хөндлөнгийн хяналттай байх, компанийн үйл ажиллагаа ил тод байх зарчмыг бусад хувийн хэвшлийн хуулийн этгээдээс нэмэгдүүлсэн байдлаар хуульчлан үүрэгжүүлэх шаардлага үүсэж байна.

Шилэн дансны тухай болон Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулиар төсөв, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, түүний гүйцэтгэл, зарцуулалт, тендерийн баримт бичиг, сонгон шалгаруулалт зэрэг мэдээллийг олон нийтэд нээлттэй байлгахаар зохицуулсан боловч төрийн өмчит хуулийн этгээдийн онцлогийг харгалзан хүний нөөц, орон тоо, удирдлага хэн болох, тэдгээрийн авч байгаа цалин хөлс, урамшууллын талаарх мэдээлэл болон санхүүгийн ил тод байдал, хувьцааны удирдлага, гэрээ хэлцэл, компанийн өр, зээл, төлбөртэй холбоотой мэдээллийг ил тод байршуулах нь олон нийтийн болон хараат бус, хөндлөнгийн хяналтыг өргөжүүлж, сахилга хариуцлагыг сайжруулж, үр ашиг, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүлнэ.

Дээрх зорилтыг хангах хүрээнд Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуульд хуулийн этгээдийн дүрэм, засаглалын дотоод журам, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, төсөв, аудитын болон санхүүгийн тайлан, их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй гэрээ, хэлцэл, бусдаас авсан дэмжлэг, хандив, тусламж, удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, гүйцэтгэх удирдлагын нэр, цалин хөлс, урамшууллын дүн зэрэг мэдээллийг нийтэд нээлттэй мэдээлэх үүргийг төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд хүлээлгэсэн зохицуулалтыг нэмэлтээр тусгалаа. Тус үүргийг биелүүлээгүй нь хуулийн этгээдийн гүйцэтгэх удирдлагад хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл болно.

Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн мэдээллийг нэгтгэн боловсруулж, их өгөгдөл үүсгэх, үйл ажиллагааг нь сайжруулах, үр ашгийг нэмэгдүүлэхээр их өгөгдлийн шинжилгээнд суурилсан шийдвэр гаргах зорилгоор төрөлжсөн мэдээллийн санг бий болгож, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар хариуцан ажиллахаар тусгалаа.

Түүнчлэн, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаанд төрийн аудитаас гадна шаардлагатай тохиолдолд Засгийн газрын шийдвэрээр олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн аудитын хуулийн этгээдээр аудит хийлгэх зохицуулалтыг нэмж тусгалаа.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ТӨРИЙН БОЛОН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг нэмсүгэй:

1/21¹ дүгээр зүйлийн 11, 12, 13, 14 дэх хэсэг:

“11.Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаанд олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн аудитын хуулийн этгээдээр аудит хийлгэж болно. Тухайн санхүүгийн жилд аудит хийлгэх төрийн өмчит хуулийн этгээдийн жагсаалт, сонгон шалгаруулах этгээдийг Засгийн газар тогтооно.

12.Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээд нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6.1, 6.4, 6.8, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан мэдээлэл болон дараах мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд болон өөрчлөлт орсон тухай бүр өөрийн цахим хуудсаар дамжуулан нийтэд мэдээлнэ:

1/хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, төсөв, менежментийн төлөвлөгөө;

2/хуулийн этгээдийн өмнө зарласан болон гаргасан, эргүүлэн худалдан авсан хувьцааны тоо, төрөл, нэрлэсэн үнэ болон өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, биет болон биет бус хөрөнгийн талаарх мэдээлэл;

3/хуулийн этгээдийн сүүлийн таван жилийн хөндлөнгийн аудит хийлгэсэн санхүүгийн тайлан;

4/хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаанд учирч болох эрсдэл, эрсдэлийн удирдлагын төлөвлөгөө;

5/хуулийн этгээдийн байгуулсан их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй гэрээ, хэлцлийн талаарх мэдээлэл;

6/хуулийн этгээдийн гүйцэтгэх удирдлагын ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх санхүүгийн болон үйл ажиллагааны шалгуур үзүүлэлт, гэрээ болон гүйцэтгэлийг дүгнэсэн мэдээлэл, гүйцэтгэх удирдлагын гэрээг сунгах эсэх тухай гаргасан шийдвэр;

7/хуулийн этгээдийн эсрэг, эсхүл хуулийн этгээдтэй холбогдуулан гаргасан нэхэмжлэл, хэрэг маргаан, хуулийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлсэн хуульч, өмгөөлөгч, хуулийн фирмийн талаарх мэдээлэл;

8/хуулийн этгээдийн дүрэм, хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны болон хуулийн этгээдийн засаглалын дотоод журам;

9/тухайн жил хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн хөрөнгө оруулалтын болон бусад үйл ажиллагааны мэдээлэл, тэдгээрийн хэрэгжилтийн байдал;

10/бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авалтын талаарх мэдээлэл, нийлүүлэгч этгээд, гэрээний хугацаа, үнийн дүн, сонгон шалгаруулалтын аргачлал, явц;

11/Төрийн болон албаны нууцын тухай хууль болон Байгууллагын нууцын тухай хуульд заасан нууц болон хаалттай, хязгаарлалттай мэдээлэл агуулаагүй төлөөлөн удирдах зөвлөлийн шийдвэр;

12/төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, тэдгээрийн гишүүн болон гүйцэтгэх удирдлагын эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, авч байгаа цалин хөлс, урамшууллын дүн;

13/байгууллагын нууцад хамааруулсан мэдээллийн жагсаалт;

14/тухайн санхүүгийн жилд төлсөн албан татвар, төлбөр, хураамж;

15/төсвөөс болон бусад эх үүсвэрээс авсан дэмжлэг, хандив, тусламж.

13.Энэ зүйлд заасан мэдээллийг нийтэд мэдээлэх, эрх бүхий байгууллагад тайлагнах үүргийг төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн гүйцэтгэх удирдлагатай байгуулах гэрээнд тусгана.

14.Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар нь төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн мэдээллийг нэгтгэн боловсруулж их өгөгдөл үүсгэх, үйл ажиллагааг нь сайжруулах, үр ашгийг нэмэгдүүлэхээр их өгөгдлийн шинжилгээнд суурилсан шийдвэр гаргах зорилгоор төрөлжсөн мэдээллийн сантай байна. Мэдээллийн санг бүрдүүлэх, ашиглах журмыг Засгийн газар тогтооно.

2 дугаар зүйл.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 79 дүгээр зүйлийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

"79 дүгээр зүйл. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн эд хөрөнгийн эрх

Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь энэ хуулийн 14, 16, 17, 21 дүгээр зүйл, 21¹ дүгээр зүйлийн 12 дахь хэсэгт заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ."

3 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

ТАНИЛЦУУЛГА

*Засгийн газрын үнэт цаас гаргах эрх олгох тухай
Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл*

Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2023-2025 оны стратегийн баримт бичгийн зорилтуудыг үндэслэн "Засгийн газрын үнэт цаас гаргах эрх олгох тухай" Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг боловсрууллаа.

Улсын Их Хурлын 2022 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрийн 26 дугаар тогтоолоор батлагдсан Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2023-2025 оны стратегийн баримт бичгийн зорилт 2-т "Засгийн газрын гадаад үнэт цаас төлбөрүүдийг эдийн засаг, төсөвт дарамт учруулахгүйгээр төлж, дахин санхүүжилтийн эрсдэлийг бууруулна" гэж заасан. Энэхүү зорилтын хүрээнд 2026 оны 04 дүгээр сард эргэн төлөх хуваарьтай "Номад" бондын төлбөр болох 578.0 сая ам.доллартой тэнцэх хэмжээний хөрөнгийг төсөвт дарамт учруулахгүйгээр өрийн зохицуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхээр төлөвлөөд байна.

Түүнчлэн, дээрх стратегийн баримт бичгийн зорилт 4-т "Засгийн газрын дотоод үнэт цаасны зах зээлийн хөгжлийн дэмжих, үнэт цаасны арилжааг тогтмолжуулна." гэж заасны дагуу Засгийн газрын дотоод үнэт цаасны анхдагч зах зээл дэх арилжаанд оролцогчдын эрэлтийг нэмэгдүүлэх, жишиг хүүг тогтоох, хоёрдогч зах зээл дэх үнэт цаасны хөрвөх чадварыг сайжруулах зорилгоор Засгийн газрын дотоод үнэт цаасыг арилжаалж эхлэхээр төлөвлөөд байна.

Иймд Засгийн газрын өрийн оновчтой багцын бүтцийг бий болгох, дахин санхүүжилтийн эрсдэлийг бууруулах Засгийн газрын санхүүжилтийн хэрэгцээг бага зардлаар, боломжит эрсдэлийн түвшинд байлгах зорилгоор Засгийн газрын үнэт цаасыг олон улсын болон дотоодын зах зээлд арилжаална.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Дугаар ...

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ ЭРХ ОЛГОХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1, Өрийн удирдлагын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.3 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын Засгийн газраас 2025 онд гадаад, дотоод үнэт цаас гаргах асуудлыг Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Өрийн удирдлагын тухай хууль, Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хууль болон Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2023-2025 оны стратегийн баримт бичигт нийцүүлэн шийдвэрлэх эрхийг Монгол Улсын Засгийн газар /Л.Оюун-Эрдэнэ/-т олгосугай.

2. Энэ тогтоолыг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

Гарын үсэг

ТАНИЛЦУУЛГА

*Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай
Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл*

Эдийн засаг дахь төрийн оролцоо өндөр хэвээр, төр аж ахуйн шинжтэй үйл ажиллагааг хувийн хэвшилтэй зэрэгцэн төрийн өмчит компани, үйлдвэрийн газар байгуулах замаар эрхэлж байгаа нь үр ашиггүй ажиллах, авлига, ашиг сонирхлын зөрчил үүсэх, төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгө үнэгүйдэх, төрд үүсэх зардлыг нэмэгдүүлэх шалтгаан болж байна.

Иймд төрийн өмчит компаниудын засаглалыг олон улсын сайн жишигт нийцүүлэн төлөөлөн удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлагыг хараат бус, мэргэжлийн экспертүүдээс бүрдүүлэх, ил тод байдал, сахилга батыг сайжруулж, үр ашиг, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна.

Дээрх шаардлагыг харгалзан төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглалыг сайжруулах, олон улсын жишигт нийцүүлэх, үйл ажиллагааны үр дүн, санхүүгийн сахилга батыг дээшлүүлэх, ил тод байдлыг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг боловсрууллаа.

Тогтоолын төсөлд төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглал, менежментийг сайжруулах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр олон улсад нэр хүнд бүхий хуулийн этгээдтэй хамтран төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглалын шинэчлэлийг үе шаттай хэрэгжүүлж, үр дүнг тайлагнах, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглалыг сайжруулах, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаанд хийсэн дүн шинжилгээний үндсэн дээр хуулийн этгээдийг өөрчлөн зохион байгуулах арга хэмжээ авах, төрийн өмчийг хувьчлах үндсэн чиглэл, төрийн өмчит хуулийн этгээдийн хувьцааг биржээр олон нийтэд худалдах үндсэн чиглэлийн талаар холбогдох санал боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн мэдээллийг нийтэд мэдээлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, зөрчсөн этгээдэд хариуцлага тооцох, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл, Төрийн болон орон нутгийн өмчит компанийн тухай хуулийн төслийг боловсруулан Улсын Их Хурлын 2024 оны намрын ээлжит чуулганы хуралдаанаар хэлэлцүүлэх зэрэг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газарт даалгахаар тусгалаа.

Түүнчлэн, Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй ногоон хөгжлийн бодлогыг эрчимжүүлэх хүрээнд Төрийн банк болон төрийн өмчит бусад санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааг олон улсын жишигт нийцсэн ногоон хөгжлийг дэмжих тусгайлсан чиг үүргээр шинэчлэн зохион байгуулж, агаар, орчны бохирдлыг бууруулах, эрчим хүчний хэмнэлттэй төсөл хөтөлбөр, хэрэглээг урамшуулан

дэмжсэн санхүүгийн бүтээгдэхүүний төрөл, хүртээмж, санхүүжилтийг нэмэгдүүлэхэд чиглүүлэхээр төсөлд тусгалаа.

Мөн нийслэл Улаанбаатар хотын төвлөрлийг сааруулах бодлогын хүрээнд төрийн зарим байгууллагуудыг нийслэл хотоос нүүлгэн шилжүүлэх талаар Засгийн газарт өгөх чиглэлийг тусгав.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Дугаар ...

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ЗАСГИЙН ГАЗАРТ ЧИГЛЭЛ ӨГӨХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглалыг сайжруулж, олон улсын жишигт нийцүүлэх, үйл ажиллагааны үр дүн, санхүүгийн сахилга батыг дээшлүүлэх, ил тод байдлыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар /Л.Оюун-Эрдэнэ/-т даалгасугай:

1.1.Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглал, менежментийг сайжруулах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр олон улсад нэр хүнд бүхий хуулийн этгээдтэй хамтран төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглалын шинэчлэлийг үе шаттай хэрэгжүүлж, үр дүнг тайлагнах;

1.2.Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны чиглэлийг харгалзан бүтэц зохион байгуулалтыг оновчтой болгох, үр ашгийг сайжруулах, зардлыг бууруулах асуудлыг судалж, дүн шинжилгээ хийсний үндсэн дээр хуулийн этгээдийг нэгтгэх, нийлүүлэх, өөрчлөн зохион байгуулах арга хэмжээ авах;

1.3.Төрийн өмчийг хувьчлах үндсэн чиглэл, төрийн өмчит хуулийн этгээдийн хувьцааг биржээр олон нийтэд худалдах үндсэн чиглэлийн талаар холбогдох санал боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх;

1.4.Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль болон Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн мэдээллийг нийтэд мэдээлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, зөрчсөн этгээдэд хариуцлага тооцох;

1.5.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл, Төрийн болон орон нутгийн өмчит компанийн тухай хуулийн төслийг боловсруулан Улсын Их Хурлын 2024 оны намрын ээлжит чуулганы хуралдаанаар хэлэлцүүлэх;

1.6.Төрийн банк болон төрийн өмчит бусад санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааг олон улсын жишигт нийцсэн ногоон хөгжлийг дэмжих тусгайлсан чиг үүргээр шинэчлэн зохион байгуулж, агаар, орчны бохирдлыг бууруулах, эрчим хүчний

хэмнэлттэй төсөл хөтөлбөр, хэрэглээг урамшуулан дэмжсэн санхүүгийн бүтээгдэхүүний төрөл, хүртээмж, санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх.

2.Нийслэл Улаанбаатар хотын төвлөрлийг сааруулах, бүс, орон нутгийн хөгжлийг дэмжих зорилгоор дараах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар /Л.Оюун-Эрдэнэ/-т даалгасугай:

2.1.Шинжлэх ухаан, технологийн их сургуулийн Механик, тээврийн сургуулийг Хөшгийн хөндийд, Хөдөө, аж ахуйн их сургуулийн Агроэкологийн сургуулийг Дархан хотод нүүлгэн шилжүүлж, хичээлийн байр, оюутны болон багш, ажиллагсдын байр зэргийг цогц байдлаар төлөвлөн сургуулийн хотхон хэлбэрээр байгуулахад шаардагдах техник, эдийн засгийн үндэслэл, багш, ажиллагсдын нийгмийн асуудал, холбогдох урсгал болон хөрөнгийн зардлыг шийдвэрлэх, нүүлгэн шилжүүлэх;

2.2.Нийслэл Улаанбаатар хотоос шилжүүлэн байршуулах боломжтой төрийн байгууллагуудыг орон нутаг дахь төрийн болон орон нутгийн өмчийн барилга, байгууламжид нүүлгэх, нийслэл Улаанбаатар хотод чөлөөлөгдөх барилга, байгууламжийг худалдан борлуулах асуудлыг судалж, холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх;

3.Энэ тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Монгол Улсын Их Хурлын Эдийн засгийн байнгын хороо /Р.Сэддорж/-нд үүрэг болгосугай.

4.Энэ тогтоолыг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

Гарын үсэг

ТАНИЛЦУУЛГА

*Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай
Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл*

Ургамлын эрүүл мэнд, ургамал хамгааллын тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг Улсын Их Хурлаас 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр баталсан ба уг хуулиар Олон улсын ургамал хамгааллын конвенцоор хүлээсэн үүргийн дагуу хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний эрхлэх асуудлын хүрээнд ургамал хамгааллын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага ажиллахаар зохицуулсан.

Үүнтэй холбогдуулан Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 07 дугаар сарын 10-ны өдрийн "Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг шинэчлэн батлах тухай" 13 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан "Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвч"-ийн Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний "Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг" хэсэгт "Ургамал хамгааллын газар"-ыг нэмэхээр "Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай" Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг боловсрууллаа.

Тогтоолын төсөл батлагдсанаар газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг тогтворжуулах, байгаль, цаг уурын болон бусад болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах, бүтээгдэхүүний чанарт эергээр нөлөөлж ургацын хэмжээг нэмэгдүүлэн улмаар хүн амын хэрэгцээг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангах боломжийг бүрдүүлэх ба нөгөө талаас импортын болон эх орны төмс, хүнсний ногоонд пестицидийн үлдэгдэл хэмжээ, хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх эрсдэлийн үнэлгээг үнэлэх судалгаа шинжилгээний ажлыг орчин үеийн шаардлага хангасан багаж төхөөрөмж, олон улсын аргачлалын дагуу үнэн зөв хийж, хэрэглэгчдийг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, нотолгоонд суурилсан мэдээллээр хангах ач холбогдолтой гэж үзэж байна.

---oOo---

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2024 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Дугаар ...

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

ТОГТООЛЫН ХАВСРАЛТАД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

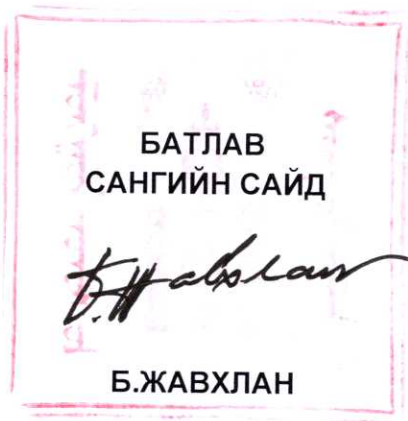
1. “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг шинэчлэн батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 07 дугаар сарын 10-ны өдрийн 13 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвч”-ийн Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний “Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг” хэсэгт “Ургамал хамгааллын газар” гэж нэмсүгэй.

2. Энэ тогтоолыг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

Гарын үсэг

**4. ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН
САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛ,
ТАНИЛЦУУЛГА**

**ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН САНГИЙН
2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН
ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ**

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

Хууль зүйн үндэслэл

Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт “Баялгийн сангийн төсөв нь нэгдсэн төсвийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна.” гэж, Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.58 дахь заалтад ““Үндэсний баялгийн сангийн төсөв” гэж Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийн дагуу төрөлжсөн сан бүрд төвлөрүүлж, зарцуулах, хуримтлал үүсгэх зорилгоор тухайн жилд Улсын Их Хурлаас баталсан төсвийг” гэж, мөн хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.3 дахь заалтад “Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэлд нийцсэн улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, жилийн төсвийн төсөл, төсвийн тодотголын төслийг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх” гэж тус тус заасан нь Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах хууль зүйн үндэслэл болж байна.

Практик шаардлага

“Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогыг тогтвортой хэрэгжүүлж, хөгжлийн тулгамдсан асуудлыг цаг алдалгүй, хурдтай шийдвэрлэхэд чиглэсэн Монгол Улсын Засгийн газрын ирэх дөрвөн жилийн үйл ажиллагааны хөтөлбөрт Үндэсний баялгийн сангийн тогтолцоог бэхжүүлэх талаар тодорхой зорилтууд тусгагдсан.

Тодруулбал, “байгалийн баялгийн үр өгөөжийг Үндэсний баялгийн санд төвлөрүүлж, “Ирээдүйн өв сан”-д ирээдүй үедээ хуримтлал үүсгэж, зээлжих зэрэглэл өндөртэй Засгийн газруудын үнэт цаасанд хөрөнгө оруулалт хийнэ” гэж, “Үндэсний баялгийн сангаар дамжуулан иргэдийг орон сууцтай болоход дэмжлэг үзүүлж, төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааны хүрээнд орлогод нийцсэн орон сууцны нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлж, орон сууцжуулалтыг эрчимжүүлнэ” гэж заасан.

Иймд Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төслийг дээр дурдсан зорилтуудтай нийцүүлэн боловсруулна.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хуулийн төсөл 2 бүлэгтэй байх бөгөөд доор дурдсан агуулгатай байна. Үүнд:

Нэгдүгээр бүлэгт хуулийн нийтлэг үндэслэл, зорилт, Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн хууль тогтоомжийн талаар;

Хоёрдугаар бүлэгт Үндэсний баялгийн санд 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ, төрөлжсөн сангуудад хуримтлуулах, сангаас хөрөнгө оруулалт хийх хэмжээ болон хуулийг дагаж мөрдөх хугацааг тус тус тусгана.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар

Хуулийн төсөл батлагдсанаар Үндэсний баялгийн сангийн төрөлжсөн сан бүрд 2025 оны төсвийн жилд орлого төвлөрүүлж, хуримтлуулан Үндэсний баялгийн сангаар дамжуулан байгалийн баялгийг хуваарилах Үндсэн хуулийн суурь зарчим хангагдана.

Ирээдүйн өв санд хуримтлагдсан хөрөнгийг олон улсын зах зээлийн санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах замаар үнэ цэнийг өсгөх, арвижуулах боломж бүрдэнэ.

Түүнчлэн Хуримтлалын сангаас хийх хөрөнгө оруулалтаар дамжуулан орон сууцжуулалтыг эрчимжүүлж, хуримтлалыг хуульд заасан нөхцөлөөр арвижуулна.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль тогтоомжийн төслийн талаар

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль тогтоомжид бүрэн нийцнэ. Хуулийн төсөлтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хуулийн төсөл байхгүй болно.

ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Үндэсний баялгийн сангийн тухай хууль 2024 оны 04 дүгээр сарын 19-ний өдөр батлагдан, хүчин төгөлдөр хэрэгжиж эхлээд байна.

“Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогыг тогтвортой хэрэгжүүлж, хөгжлийн тулгамдсан асуудлыг цаг алдалгүй, хурдтай шийдвэрлэхэд чиглэсэн Монгол Улсын Засгийн газрын ирэх дөрвөн жилийн үйл ажиллагааны хөтөлбөрт Үндэсний баялгийн сангийн тогтолцоог бэхжүүлэх талаар тусгагдсан зорилтуудтай нийцүүлэн Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Ирэх 2025 онд Үндэсний баялгийн санд хуульд заасан эх үүсвэрээс нийт 2,356,827.3 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлэхээр тооцож байна. Түүнчлэн Ирээдүйн өв санд хуримтлагдсан хөрөнгийг олон улсын зах зээлд хөрөнгө оруулах замаар арвижуулах бөгөөд Хуримтлалын сангаас хийх хөрөнгө оруулалтаар дамжуулан орон сууцжуулалтыг эрчимжүүлж, хуримтлалыг хуульд заасан нөхцөлөөр арвижуулна.

---o0o---

ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Үндэсний баялгийн сангийн тухай хууль 2024 оны 04 дүгээр сарын 19-ний өдөр батлагдан, хүчин төгөлдөр хэрэгжиж эхлээд байна.

“Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогыг тогтвортой хэрэгжүүлж, хөгжлийн тулгамдсан асуудлыг цаг алдалгүй, хурдтай шийдвэрлэхэд чиглэсэн Монгол Улсын Засгийн газрын ирэх дөрвөн жилийн үйл ажиллагааны хөтөлбөрт Үндэсний баялгийн сангийн тогтолцоог бэхжүүлэх талаар тодорхой зорилтууд тусгагдсан.

Тодруулбал, “байгалийн баялгийн үр өгөөжийг Үндэсний баялгийн санд төвлөрүүлж, “Ирээдүйн өв сан”-д ирээдүй үедээ хуримтлал үүсгэж, зээлжих зэрэглэл өндөртэй Засгийн газруудын үнэт цаасанд хөрөнгө оруулалт хийнэ” гэж, “Үндэсний баялгийн сангаар дамжуулан иргэдийг орон сууцтай болоход дэмжлэг үзүүлж, төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааны хүрээнд орлогод нийцсэн орон сууцны нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлж, орон сууцжуулалтыг эрчимжүүлнэ” гэж заасан.

Иймд Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төслийг дээр дурдсан зорилтуудтай нийцүүлэн боловсрууллаа.

Ирэх 2025 онд Ирээдүйн өв санд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрөөс 1,849,712.5 сая төгрөг төвлөрүүлэх ба санд хуримтлагдсан хөрөнгийг олон улсын зах зээлд хөрөнгө оруулах замаар арвижуулна.

Хуримтлалын санд хуульд заасан эх үүсвэр буюу уул уурхайн олборлолт, ашигт малтмалын боловсруулах салбарын төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн ногдол ашгаас 507,114.8 сая төгрөг, хүүгийн орлогоор 55,013.4 сая төгрөг тус тус төвлөрүүлэхээр тооцож байна. Түүнчлэн Хуримтлалын сангаас хийх хөрөнгө оруулалтаар дамжуулан орон сууцжуулалтыг эрчимжүүлж, хуримтлалыг хуульд заасан нөхцөлөөр арвижуулна.

Хуулийн төслийн зүйл тус бүрээр:

Хуулийн төсөл 2 бүлэгтэй байх бөгөөд доор дурдсан агуулгатай байна. Үүнд:

Нэгдүгээр бүлэгт хуулийн нийтлэг үндэслэл, зорилт, Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн хууль тогтоомжийн талаар;

1 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ – Хуулийн зорилтыг тусгана.

2 ДУГААР ЗҮЙЛ – Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн хууль тогтоомжийн талаар тусгана.

Хоёрдугаар бүлэгт Үндэсний баялгийн санд 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ, төрөлжсөн сангуудад хуримтлуулах хэмжээ, хөрөнгө оруулалт хийх хэмжээ болон хуулийг дагаж мөрдөх хугацааг тус тус тусгана.

3 ДУГААР ЗҮЙЛ – Үндэсний баялгийн сангийн төрөлжсөн сан бүрд төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг тусгасан.

4 ДҮГЭЭР ЗҮЙЛ – Ирээдүйн өв сангийн хуримтлалын үлдэгдэл болон 2025 онд нэмж хуримтлуулах хэмжээг тусгасан.

5 ДУГААР ЗҮЙЛ – Хуримтлалын санд 2025 онд нэмж хуримтлуулах хэмжээг тусгасан.

6 ДУГААР ЗҮЙЛ – Хуримтлалын сангийн хөрөнгийн удирдлагын хүрээнд хөрөнгө оруулалт хийх хэмжээг тусгасан.

7 ДУГААР ЗҮЙЛ – Хуулийн дагаж мөрдөх хугацааг тусгасан.

---ооо---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь Үндэсний баялгийн сангийн төрөлжсөн сан бүрд 2025 оны төсвийн жилд төвлөрүүлэх орлого, зарцуулах төсвийн хэмжээ, төсөв зарцуулах эрх олгох, хуримтлал үүсгэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл. Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн хууль тогтоомж

2.1. Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн хууль тогтоомж нь Үндэсний баялгийн сангийн тухай хууль, Ирээдүйн өв сангийн тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ
ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ОРЛОГО

3 дугаар зүйл.Үндэсний баялгийн санд 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч доор дурдсан хэмжээтэй орлого төвлөрүүлнэ:

Д/д	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Монгол Улсын Ерөнхий сайд	507,114.8
	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар	507,114.8
	Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийн 11.1.2-т заасан уул уурхайн олборлолт, ашигт малтмалын боловсруулах салбарын төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээд дэх төрийн эзэмших хувьцааны ногдол ашиг	507,114.8
	Үүнээс: Хуримтлалын санд	507,114.8
2	Сангийн сайд	1,849,712.5
	Татварын ерөнхий газар	1,849,712.5
	Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийн 11.1.1.а-д заасан ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрөөс Төсвийн тогтворжуулалтын болон Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн санд хуваарилаад үлдэх хэсгээс 40 хувь	1,849,712.5

	Үүнээс: Ирээдүйн өв санд	1,849,712.5
	Нийт орлого	2,356,827.3

4 дугаар зүйл. 2024 оны 08 дугаар сарын 27-ны өдрийн байдлаар Ирээдүйн өв сангийн үлдэгдэл 3,687,339.3 сая төгрөг байна. Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйл, Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд заасны дагуу Ирээдүйн өв санд 2025 оны төсвийн жилд 1,849,712.5 сая төгрөг хуримтлуулна.

5 дугаар зүйл. Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийн 10, 11 дүгээр зүйлд заасны дагуу Хуримтлалын санд 2025 оны төсвийн жилд 562,125.2 сая төгрөг хуримтлуулна.

6 дугаар зүйл. Үндэсний баялгийн сангийн Хуримтлалын сангийн хөрөнгийг санхүү, хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэлд байршуулах замаар арвижуулах хэмжээг 562,125.2 сая төгрөгөөр баталсугай.

7 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

**2. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛ,
ТАНИЛЦУУЛГА**

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

Хууль зүйн үндэслэл

Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.32 дахь заалтад ““Нийгмийн даатгалын сангийн төсөв” гэж Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн дагуу бүрдүүлж, зарцуулах, тухайн жилд Улсын Их Хурлаас баталсан төсвийг” гэж, 10 дугаар зүйлийн 10.1.3 дахь заалтад “Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэлд нийцсэн улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, жилийн төсвийн төсөл, төсвийн тодотголын төслийг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх” гэж, мөн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4.9 дэх заалтад “Улсын Их Хурал жилийн төсвийн төслийг жил бүрийн намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэн 11 дүгээр сарын 15-ны дотор батлах” гэж тус тус заасан нь Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 төсвийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах хууль зүйн үндэслэл болж байна.

Практик шаардлага

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр тогтооход баримталдаг итгэлцүүрийг жил бүр шинэчлэхээр заасан. Итгэлцүүрийг жил бүр улсын дундаж цалин хөлс, инфляцын түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлснээр өөрийн төлсөн шимтгэлийн өнөөгийн үнэ цэнд нийцэхүйц өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгон авах боломж бүрдэх юм.

Иргэдийн бодит орлогыг нэмэгдүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлж өндөр насны тэтгэврийг 2023 оны 7 дугаар сараас 10 хувь, 2024 оны 4 дүгээр сараас 100.0 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдүүлээд байна. Цаашид тэтгэврийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийг жил бүрийн 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс инфляцын түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх шаардлагатай.

Тэтгэврийн хагас хуримтлалын тогтолцоонд үе шаттайгаар шилжих зорилгоор 2024 оноос тэтгэврийн нөөц санг бүрдүүлж эхлээд байна. Уг арга хэмжээг 2025 онд үргэлжлүүлэн ажил олгогч, даатгуулагчаас төлөх тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн тус бүр 1 хувь буюу нийт 2 хувь, сайн дурын даатгуулагчийн төлөх шимтгэлийн 2 хувийг тэтгэврийн нөөц санд хуримтлуулахад шаардагдах эх үүсвэрийг нийгмийн даатгалын сангийн төсөвт тусгах шаардлагатай.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хуулийн төсөл 2 бүлэг, 6 зүйлтэй байх бөгөөд доор дурдсан агуулгатай байна. Үүнд:

Нэгдүгээр бүлэгт хуулийн нийтлэг үндэслэл, зорилт, Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн тухай хууль тогтоомжийн тухай;

Хоёрдугаар бүлэгт Нийгмийн даатгалын санд 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ, Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн зарцуулах төсвийн эрх хэмжээ, Нийгмийн даатгалын сангийн төсөвт 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн эргэн төлөх төлбөрийн тухай болон хуулийг дагаж мөрдөх хугацааг тус тус тусгана.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх арга хэмжээний талаар

Хуулийн төсөл батлагдсанаар Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу 2025 оны төсвийн жилд нийгмийн даатгалын сангийн эх үүсвэр бий болгож хуримтлуулах, нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжид зориулан хөрөнгө зарцуулах эрх зүйн орчин бүрдэнэ.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль тогтоомжийн төслийн талаар

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль тогтоомжид бүрэн нийцнэ. Хуулийн төсөлтэй

холбогдуулан шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хуулийн төсөл байхгүй болно.

---o0o---

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төсөл нь 2 бүлэг, 6 зүйлтэй бөгөөд нэгдүгээр бүлэгт Нийгмийн даатгалын сангийн хуулийн зорилтыг тусгасан бол хоёрдугаар бүлэгт Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ, зарцуулах зарлагын хэмжээ, эргэн төлөх төлбөрийн хэмжээ тус тус тусгагдсан.

Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн нийт шимтгэлийн орлогыг 5,491.3 тэрбум төгрөг, нийт зарлагыг 5,882.8 тэрбум төгрөгөөр тооцсон. Улсын төсвөөс тэтгэврийн даатгалын сангийн 1995 оноос өмнө тэтгэвэр тогтоолгосон иргэдийн тэтгэвэр, цэргийн албан хаагчдын тэтгэвэр, Зарим иргэний тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай хуульд заасан нэмэгдэл болон тэтгэврийн даатгалын сангийн алдагдалд нийт 1,452.5 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгохоор тооцлоо.

Нийгмийн даатгалын сангуудаас тэтгэмжийн даатгалын сан, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сан, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн тэнцэл тус тус ашигтай гарч, мөнгөн хөрөнгө нь хуримтлагдахаар байна.

---o0o---

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төсөл нь 2 бүлэг, 6 зүйлтэй бөгөөд нэгдүгээр бүлэгт Нийгмийн даатгалын сангийн хуулийн зорилтыг тусгасан бол хоёрдугаар бүлэгт Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ, зарцуулах зарлагын хэмжээ, эргэн төлөх төлбөрийн хэмжээ тус тус тусгагдсан.

Нийгмийн даатгалын сан

Монгол Улсын Засгийн газар бодлогын хүрээнд эдийн засгийн өсөлтийг эрчимжүүлэх, төлбөрийн тэнцлийн алдагдлыг бууруулах, гадаад валютын нөөцийг нэмэгдүүлэх, үнийн өсөлтийг хязгаарлаж иргэдийн бодит орлогыг хамгаалах, төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад чиглэсэн бодлого, арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж байна.

Иргэдийн орлогыг хамгаалах чиглэлээр 2023 онд тэтгэврийг итгэлцүүр ашиглан нэмэгдүүлж тэтгэврийн зөрүү бууруулах, инфляцын түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх, 2024 оны 4 дүгээр сараас 100.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэх зэрэг шат дараалсан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж тэтгэвэр авагчдын бодит орлогыг нэмэгдүүлсэн. Үүний үр дүнд өндөр насны тэтгэврийн дундаж хэмжээ 826.2 мянган төгрөгт хүрээд байна.

Мөн Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчлэл Улсын Их Хурлаар 2023 онд батлагдаж 2024 оноос хэрэгжиж эхлээд байна. Хуульд заасан тэтгэвэр авагчдын бодит орлогыг инфляцаас хамгаалах зохицуулалт болох тэтгэврийг жил бүр инфляцын түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх, тэтгэвэр тогтооход баримтлах итгэлцүүрийг улсын дундаж цалин хөлс, инфляцын түвшинтэй уялдуулан тогтоох арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг ирэх оны төсөвт тусгасан. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд заасан малчны тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 50.0 хувийг төрөөс хариуцахад шаардагдах санхүүжилтийг мөн төсөвт тусгалаа.

Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн нийт шимтгэлийн орлогыг 5,491.3 тэрбум төгрөг, нийт зарлагыг 5,882.8 тэрбум төгрөгөөр тооцсон. Улсын төсвөөс тэтгэврийн даатгалын сангийн 1995 оноос өмнө тэтгэвэр тогтоолгосон иргэдийн тэтгэвэр, цэргийн албан хаагчдын тэтгэвэр, Зарим иргэний тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай хуульд заасан нэмэгдэл болон тэтгэврийн даатгалын сангийн алдагдалд нийт 1,452.5 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгохоор тооцлоо.

Нийгмийн даатгалын сангуудаас тэтгэмжийн даатгалын сан, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сан, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн тэнцэл тус тус ашигтай гарч, мөнгөн хөрөнгө нь хуримтлагдахаар байна.

Хүснэгт 1. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлага /тэрбум ₮/

		2023 оны өмнө	2024 оны өмнө
ОРЛОГО		3,400.8	4,438.8
1	Шимтгэлийн орлого	4,684.9	5,454.5
2	Бусад орлого	33.3	36.7
ЗАРЛАГА		5,188.4	5,882.8
1	Тэтгэврийн даатгалын сан	4,741.1	5,391.9
2	Тэтгэмжийн даатгалын сан	262.4	281.1
3	ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	61.9	66.7
4	Ажилгүйдлийн даатгалын сан	123.0	142.9
Капитал банкнаас авах авлага		-68.4	67.2
Улсын төсвөөс олгох татаас		1,174.9	1,452.5

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого

Нийгмийн даатгалын сангийн шимтгэлийн орлогыг эдийн засгийн идэвхжил нэмэгдэх, Нийгмийн даатгалын багц хуулийн хэрэгжилтийг хангах, нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг нэмэгдүүлэх, төрийн албан хаагчдын цалинг нэмэгдэх зэргийг харгалзан энэ оноос 772.9 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлж 5,491.3 тэрбум төгрөг байхаар тооцлоо.

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага

Нийгмийн даатгалын сангийн зардал энэ оноос 694.4 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэж 5,882.8 тэрбум төгрөг байхаар тооцлоо. Тэтгэврийн даатгалын сангийн зардал 650.6 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн нь нийт өсөлтийн 93.7 хувь болж байна.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийг 2024 оны 4 дүгээр сарын 1-ээс 100.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн. Уг арга хэмжээний оны эхний 3 сарын нөлөөлөл болон ирэх оны тэтгэвэр авагчдын тооны өсөлттэй холбоотойгоор нийт 281.3 тэрбум төгрөг нэмж шаардагдахаар байгааг төсөвт тусгасан.

Иргэдийн бодит орлогыг хамгаалах бодлого болон нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийн дагуу тэтгэврийг жил бүр инфляцын түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх зохицуулалтыг хэрэгжүүлж ирэх онд нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийг

инфляцын түвшинтэй уялдуулан 6.0 хувиар нэмэгдүүлэхээр тооцож 297.4 тэрбум төгрөг төсөвт нэмж тусгалаа.

Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр тогтооход хэрэглэх итгэлцүүрийг шинэчилсэнтэй холбоотойгоор 7.5 тэрбум төгрөг нэмэлтээр шаардах тул сангийн төсөвт тусгасан.

Нийгмийн даатгалын санд төрөөс олгох санхүүжилтийг 2025 онд 1,447.4 тэрбум төгрөг байхаар тооцсон.

Нийгмийн даатгалын сангийн Капитал банкнаас авах авлага 67.2 тэрбум төгрөгийн авлагыг ирэх оны төсөвт тусгасан болно.

---o0o---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ
НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь Нийгмийн даатгалын санд 2025 оны төсвийн жилд төвлөрүүлэх орлого, зарцуулах төсвийн хэмжээ, төсөв зарцуулах эрх олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн хууль тогтоомж

2.1. Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн хууль тогтоомж нь Төсвийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ОРЛОГО,
ЗАРЛАГА

3 дугаар зүйл.Нийгмийн даатгалын санд 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч доор дурдсан хэмжээтэй орлого төвлөрүүлнэ:

Д/д	Орлогын төрөл	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	6,943,759.9
	1.1 Ажил олгогчийн төлөх шимтгэл	2,844,337.7
	1.2 Ажиллагчдаас төлөх шимтгэл	2,291,157.4
	1.3 Эхийн хүүхэд асрах чөлөөтэй хугацааны шимтгэл	14,543.1
	1.4 Цаатан иргэдийн нийгмийн даатгалын шимтгэл	146.6
	1.5 Сайн дурын даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	279,336.5
	1.6 Гадаадад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа иргэдийн төлөх шимтгэл	6,158.8
	1.7 Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний улмаас хөгжлийн бэрхшээлтэй болсон даатгуулагчийн төлөх шимтгэл	2,353.8

1.8 Бусад орлого	36,740.6
1.9 Төр хариуцах иргэдийн тэтгэвэр болон шимтгэлийн хөнгөлөлтийн татаас	1,452,499.9
Нийт орлого	6,943,759.9

4 дүгээр зүйл. Нийгмийн даатгалын сангийн төсөвт 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч доор дурдсан хэмжээтэй эргэн төлөх төлбөр төлнө:

Д/д	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	67,232.2

5 дугаар зүйл. 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч доор дурдсан хэмжээтэй төсөв зарцуулна:

Д/д	Зарлагын төрөл	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд	5,882,758.8
	1.1 Тэтгэврийн даатгалын сан	5,391,992.2
	1.2 Тэтгэмжийн даатгалын сан	281,082.7
	1.3 Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сан	66,698.6
	1.4 Ажилгүйдлийн даатгалын сан	142,985.3
	Нийт зарлага	5,882,758.8

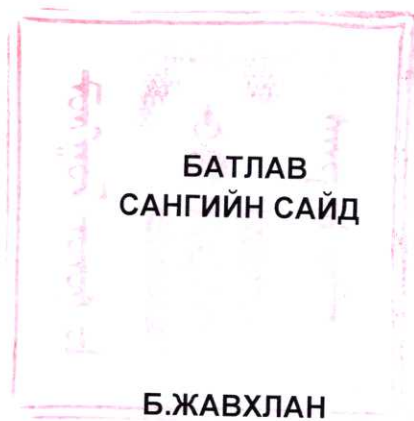
6 дугаар зүйл. Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлээс Засгийн газрын урт хугацаат /нэг жил болон түүнээс дээш/ бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авахад зарцуулах хөрөнгийн дээд хэмжээг 300,000.0 сая төгрөгөөр баталсугай.

7 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

**3.ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН
САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛ,
ТАНИЛЦУУЛГА**

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

Хууль зүйн үндэслэл

Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.51 дэх заалтад “Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн төсөв гэж Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн дагуу бүрдүүлж, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн дагуу зарцуулах, тухайн жилд Улсын Их Хурлаас баталсан төсвийг” гэж, 10 дугаар зүйлийн 10.1.3 дахь заалтад “Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэлд нийцсэн улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, жилийн төсвийн төсөл, төсвийн тодотголын төслийг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх” гэж, мөн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4.9 дэх заалтад “Улсын Их Хурал жилийн төсвийн төслийг жил бүрийн намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэн 11 дүгээр сарын 15-ны дотор батлах” гэж тус тус заасан нь Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах хууль зүйн үндэслэл болж байна.

Практик шаардлага

Монгол Улсын Засгийн газар “Алсын хараа-2025” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд туссан эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах, даатгуулагчийг өвчлөхөөс өмнө урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх, иргэдийн эрүүл мэндээс шалтгаалсан санхүүгийн бэрхшээлийг бууруулах зорилтыг хангах хүрээнд эрүүл мэндийн байгууллагуудын төсвийг гүйцэтгэлд суурилсан хэлбэрээр санхүүжүүлэх шинэчлэлийн бодлого, арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж байна.

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн төслийг салбарын гүйцэтгэл, үр дүнд суурилсан санхүүжилтийг үргэлжлүүлж, эмнэлгийн тусламж,

үйлчилгээний төвлөрлийг сааруулах, эрүүл мэндийн даатгалын үр ашгийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн байхаар боловсруулав.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хуулийн төсөл 2 бүлэг, 6 зүйлтэй байх бөгөөд доор дурдсан агуулгатай байна. Үүнд:

Нэгдүгээр бүлэгт хуулийн нийтлэг үндэслэл, зорилт, Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн тухай хууль тогтоомжийн тухай;

Хоёрдугаар бүлэгт Эрүүл мэндийн даатгалын санд 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ, Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн зарцуулах төсвийн эрх, хэмжээ, Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн төсөвт 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч эргэн төлөх төлбөрийн тухай болон хуулийг дагаж мөрдөх хугацааг тус тус тусгана.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар

Хуулийн төсөл батлагдсанаар Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн дагуу 2025 оны төсвийн жилд эрүүл мэндийн даатгалын сан бие даасан хэлбэрээр үйл ажиллагаагаа хэрэгжүүлэх, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэх эрх зүйн орчин бүрдэнэ.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль тогтоомжийн төслийн талаар

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль тогтоомжид бүрэн нийцнэ. Хуулийн төсөлтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хуулийн төсөл байхгүй болно.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Эрүүл мэндийн сангийн орлого

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн нийт орлогыг 2,525.6 тэрбум төгрөг байхаар төлөвлөсөн. Үүний 1,319.4 тэрбум төгрөгийг төр хариуцах эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ, төрөөс эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийг нь хариуцан төлөх даатгуулагчдын шимтгэлийн орлого, 1,206.2 тэрбум төгрөг нь ажил олгогч, даатгуулагчийн болон бусад даатгуулагчийн төлөх шимтгэлийн орлогоос тус тус бүрдэхээр байна.

Эрүүл мэндийн сангийн зарлага

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн нийт зарлагыг 2,293.9 тэрбум төгрөг байхаар төлөвлөлөө. Үүнээс эрүүл мэндийн байгууллагад олгох тусламж, үйлчилгээний санхүүжилтийг 2,050.8 тэрбум төгрөг, эрсдэлийн санг 53.6 тэрбум төгрөг, төр хариуцах эмийн зардлын хяналт, хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор эмийн үнийн хөнгөлөлтөд олгох санхүүжилтийг 171.5 тэрбум төгрөг, үйл ажиллагааны зардлыг 18.0 тэрбум төгрөг байхаар тус тус тооцлоо.

---o0o---

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төсөл нь 2 бүлэг, 6 зүйлтэй бөгөөд нэгдүгээр бүлэгт эрүүл мэндийн даатгалын сангийн хуулийн зорилтыг тусгасан бол хоёрдугаар бүлэгт эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ, зарцуулах зарлагын хэмжээ болон эргэн төлөх төлбөрийн хэмжээ тус тус тусгагдсан.

Монгол Улсын Засгийн газар “Алсын хараа-2025” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд туссан эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах, даатгуулагчийг өвчлөхөөс өмнө урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх, иргэдийн эрүүл мэндээс шалтгаалсан санхүүгийн бэрхшээлийг бууруулах зорилтыг хангах хүрээнд эрүүл мэндийн байгууллагуудын төсвийг гүйцэтгэлд суурилсан хэлбэрээр санхүүжүүлэх шинэчлэлийн бодлого, арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж байна.

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн төслийг боловсруулахдаа салбарын гүйцэтгэл, үр дүнд суурилсан санхүүжилтийг үргэлжлүүлж, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний төвлөрлийг сааруулах, эрүүл мэндийн даатгалын үр ашгийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн байхаар төлөвлөсөн.

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого: Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн нийт орлогыг 2,525.6 тэрбум төгрөг байхаар төлөвлөсөн. Үүний 1,319.4 тэрбум төгрөгийг төр хариуцах эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ, төрөөс эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийг нь хариуцан төлөх даатгуулагчдын шимтгэлийн орлого, 1,206.2 тэрбум төгрөг нь ажил олгогч, даатгуулагчийн болон бусад даатгуулагчийн төлөх шимтгэлийн орлогоос тус тус бүрдэхээр байна.

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага: Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн нийт зарлагыг 2,293.9 тэрбум төгрөг байхаар төлөвлөвөө. Үүнээс эрүүл мэндийн байгууллагад олгох тусламж, үйлчилгээний санхүүжилтийг 2,050.8 тэрбум төгрөг, эрсдэлийн санг 53.6 тэрбум төгрөг, төр хариуцах эмийн зардлын хяналт, хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор эмийн үнийн хөнгөлөлтөд олгох санхүүжилтийг 171.5 тэрбум төгрөг, үйл ажиллагааны зардлыг 18.0 тэрбум төгрөг байхаар тус тус тооцлоо.

Тус сангийн эргэн төлөх төлбөрийн хэмжээг 77.6 тэрбум төгрөг байхаар төлөвлөв.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2024 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ
НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь Эрүүл мэндийн даатгалын санд 2025 оны төсвийн жилд төвлөрүүлэх орлого, зарцуулах төсвийн хэмжээ, төсөв зарцуулах эрх олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн хууль тогтоомж

2.1.Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн хууль тогтоомж нь Төсвийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН
ОРЛОГО, ЗАРЛАГА

3 дугаар зүйл.Эрүүл мэндийн даатгалын санд 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч доор дурдсан хэмжээтэй орлого төвлөрүүлнэ:

Д/д	Орлогын төрөл	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Эрүүл мэндийн сайд	2,525,575.8
	1.1 Ажил олгогч, даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	1,156,409.8
	1.2 Төрөөс эрүүл мэндийн даатгалыг нь хариуцах иргэдийн улсын төсвөөс төлөх шимтгэл	353,036.7
	1.3 Төр хариуцах тусламж, үйлчилгээний санхүүжилт	966,297.8
	1.4 Бусад даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	49,831.5
	Нийт орлого	2,525,575.8

4 дүгээр зүйл. Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн төсөвт 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч доор дурдсан хэмжээтэй эргэн төлөх төлбөр төлнө:

Д/д	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Эрүүл мэндийн сайд	77,600.0

5 дугаар зүйл. 2025 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчид доор дурдсан төсөв зарцуулна:

Д/д	Зарлагын төрөл	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Эрүүл мэндийн сайд	2,293,894.9
	1.1 Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас хариуцах тусламж үйлчилгээний санхүүжилт	931,754.0
	1.2 Төрөөс хариуцах тусламж, үйлчилгээний санхүүжилт	1,119,081.9
	1.3 Эмийн санд олгох	171,485.3
	1.4 Үйл ажиллагааны урсгал зардал	18,011.0
	1.5 Эрсдэлийн сан	53,562.6
	Нийт зарлага	2,293,894.9

6 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

ТООЦООЛЛЫН ХАВСРАЛТУУД

	2028 төсөл									/сая төгрөг/
	НЭГДСЭН ТӨСӨВ	УЛСЫН ТӨСӨВ			Орон нутаг	НДС	ЭМДС	ҮБС		
		НИЙТ	Төсвөөс санхүүжих	Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих						
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	36,830,486.0	23,749,479.2	23,332,479.2	417,000.0	7,756,113.8	6,943,759.9	2,525,575.8	2,356,827.3		
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	808,889.9	808,889.9	808,889.9							
ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН САН	2,346,827.3								2,356,827.3	
ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	33,864,738.8	35.6%	23,140,589.3	22,723,589.3	417,000.0	7,756,113.8	6,943,759.9	2,525,575.8	0.0	
1. Татварын орлого	31,836,865.1		19,633,252.8	19,633,252.8	0.0	6,276,312.7	6,491,260.1	2,525,575.8	0.0	
1.1. Орлогын албан татвар	10,063,657.9		4,794,508.5	4,794,508.5	0.0	5,289,149.4	0.0	0.0	0.0	
1.1.1. Хувь хүний орлогын албан татвар	2,821,069.4		0.0	0.0	0.0	2,821,069.4	0.0	0.0	0.0	
1.1.2. Аж ахуйн нэгж байгууллагын орлогын албан татвар	7,262,588.5		4,794,508.5	4,794,508.5	0.0	2,468,080.0	0.0	0.0	0.0	
1.1.3. Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	0.0		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
1.2. Нийгмийн даатгалын орлого	6,030,329.6		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
1.3. Хөрөнгийн албан татвар	558,182.4		0.0	0.0	0.0	5,491,260.1	2,525,575.8	0.0	0.0	
1.4. Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	7,672,280.0		7,672,280.0	7,672,280.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
1.5. Онцгой албан татвар	1,204,000.0		1,204,000.0	1,204,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
1.6. Тусгай зориулалтын орлого	31,500.0		31,500.0	31,500.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
1.7. Гаалийн албан татвар	2,239,040.0		2,239,040.0	2,239,040.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
1.8. Бусад татвар (төлбөр, хураамж)	4,120,905.2		3,691,924.3	3,691,924.3	0.0	428,980.9	0.0	0.0	0.0	
2. Татварын бус орлого	1,824,843.7		3,607,338.5	3,090,338.5	417,000.0	1,479,801.1	1,462,499.9	0.0	0.0	
2.1. Нийтлэг татварын бус орлого	1,501,890.6		1,183,116.8	1,183,116.8	0.0	348,610.0	0.0	0.0	0.0	
2.2. Хөрөнгийн орлого	6,153.1		0.0	0.0	0.0	6,153.1	0.0	0.0	0.0	
2.3. Тусламжийн орлого	417,000.0		417,000.0	0.0	417,000.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
2.4. Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	0.0		1,907,219.7	1,907,219.7	0.0	1,126,838.0	1,452,499.9	0.0	0.0	
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	36,795,227.3	37.7%	26,608,592.0	23,882,592.0	2,826,000.0	7,756,113.8	5,815,528.6	2,216,294.9	0.0	
А. УРСГАЛ ЗАРЛАГА	26,038,437.8		19,840,778.2	19,681,778.2	259,000.0	4,520,307.8	5,882,758.8	2,293,894.9	0.0	
1. Бариа, үйлчилгээний зардал	11,648,447.8		9,918,926.5	9,659,626.6	259,000.0	2,267,616.7	1,389.6	70,670.6	0.0	
1.1. Цалин, хөлс	6,564,194.4		5,884,998.1	5,884,998.1	0.0	669,775.0	0.0	8,421.3	0.0	
1.2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	0.0		573,637.1	573,637.1	0.0	84,921.6	0.0	1,195.0	0.0	
1.3. Бариа, үйлчилгээний бусад зардал	5,024,253.4		3,459,990.3	3,200,990.3	259,000.0	1,502,819.1	1,389.6	60,054.3	0.0	
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	1,303,370.7		1,303,370.7	1,303,370.7	0.0	28,236.2	0.0	0.0	0.0	
3. Татаас ба урсгал шилжүүлэг	13,144,818.1		8,618,780.0	8,618,780.0	0.0	2,234,666.9	5,881,389.2	2,223,224.3	0.0</	

[illegible]

[illegible]

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГУУДЫН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛ

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Зөрүү
	Гүйц	Гүйц	Гүйц	Гүйц	Гүйц	Гүйц	Гүйц	Тод	Төс	
	.1.	.2.	.3.	.4.	.5.	.6.	.7.	.8.	.9.	
В. АВЛАГА	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-42,091.0	-42,091.0	0.0
1. Капитал банкнаас авах НДСангийн авлага	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-42,091.0	-42,091.0	0.0
В. АШИГ, АЛДАГДАЛ	101,817.9	124,391.5	158,102.7	107,840.8	91,207.6	161,542.8	223,204.0	245,611.2	257,364.0	0.0
Г. САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-101,817.9	-124,391.5	-158,102.7	-107,840.8	-91,207.6	-161,542.8	-223,204.0	-245,611.2	-257,364.0	0.0
1. Төсвөөс олгосон татаас	0.0	14,967.8	3,879.5	3,311.0	3,511.0	6,533.2	5,368.4	5,181.6	5,078.0	0.0
2. ЭМД-ын сангаас санхүүжих	0.0	0.0	0.0	103.4	103.4	103.4	0.0	0.0	0.0	0.0
3. Дансны үлдэгдэл (цэвэр)	-101,817.9	-139,359.3	-161,982.1	-111,255.2	-87,593.2	0.0	0.0	-250,792.8	-262,442.0	0.0
IV. АЖИЛГҮЙДЛИЙН ДААТГАЛ А. ОРЛОГО	39,015.6	41,064.2	41,537.1	25,920.3	26,799.9	52,561.2	62,576.8	138,844.3	154,792.4	0.0
1. Ажил олгогч аж ахуйн нэгж, төсөвт байгууллагаас төлөх шимтгэл	13,316.7	14,469.5	18,354.7	11,899.9	14,837.8	24,448.5	32,791.2	101,498.5	113,178.4	0.0
2. Даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	10,183.0	11,540.5	14,004.8	9,311.5	12,585.2	20,946.8	27,846.1	37,272.6	41,583.4	0.0
3. Бусад орлого	15,515.9	15,054.3	9,177.8	4,708.9	1,376.9	7,165.9	1,639.5	73.2	20.6	-52.6
Б. ЗАРЛАГА	36,063.4	34,717.8	44,000.2	54,910.9	57,754.0	80,335.2	111,018.9	123,007.7	142,969.4	20,354.1
1. Ажилгүйдлийн тэтгэмж	34,815.3	34,336.6	43,539.1	94,374.2	56,995.2	78,662.5	110,171.0	122,815.2	142,969.4	0.0
2. Сургалтын зардал	1.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	376.8	0.0	-376.8
3. Ажиллагааны зардалд зарцуулсан	410.7	360.2	445.3	522.5	742.8	658.8	695.7	0.0	0.0	0.0
4. Ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн зөвлөн туслах үйлчилгээ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9	2.1	0.2
5. Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн зардал	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
6. Бусад зарлага	0.0	18.7	15.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7. Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх албаны төлбөр	3.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
8. Хөрөнгө оруулалт	0.0	0.0	0.0	14.2	16.2	2.8	2.9	0.0	0.0	0.0
9. НДШ-ийн илүү төлөлтний буцаан олголт	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	991.3	147.3	0.0	0.0	0.0
10. Даатгуулагчаас төлсөн НД-ийн шимтгэлийн 50 хувийн буцаан олголт	0.0	0.0	0.0	0.0	-27,008.2	-1,744.8	-1,183.0	-25,141.2	-25,141.2	0.0
В. АВЛАГА	0.0	0.0	0.0	0.0	-27,008.2	-1,744.8	-1,183.0	-25,141.2	-25,141.2	0.0
1. Капитал банкнаас авах НДСангийн авлага	3,952.2	6,346.7	2,463.1	68,990.8	1,947.9	26,029.2	47,257.1	40,977.7	38,948.3	-4,029.6
В. АШИГ, АЛДАГДАЛ	-3,952.2	-6,346.7	2,463.1	68,990.8	1,947.9	-26,029.2	47,257.1	-40,977.7	-38,948.3	4,029.6
Г. САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.0	0.0	0.0	0.0	33,119.3	993.5	144.2	0.0	0.0	0.0
1. Төсвөөс олгосон татаас	0.0	0.0	0.0	20.9	20.9	20.9	0.0	0.0	0.0	0.0
2. ЭМД-ын сангаас санхүүжих	0.0	0.0	0.0	20.9	20.9	20.9	0.0	0.0	0.0	0.0
3. Дансны үлдэгдэл (цэвэр)	-3,952.2	-6,346.7	2,463.1	68,969.7	-31,150.5	0.0	47,112.9	-40,977.7	-38,948.3	4,029.6
САНГУУДИЙН ЭХ ҮҮСВЭР	1,544,005.7	1,480,249.2	2,485,005.7	1,477,669.7	2,137,087.9	2,668,849.6	4,271,809.0	4,718,303.1	5,491,260.1	772,956.9
1. Ажил олгогч аж ахуйн нэгж, төсөвт байгууллагаас төлөх шимтгэл	753,322.2	789,233.2	998,058.9	753,717.8	1,133,778.4	1,471,586.4	1,923,468.4	2,583,918.6	2,844,337.7	280,421.1
2. Даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	534,893.4	541,431.7	701,185.9	522,943.5	854,628.6	1,067,996.5	1,422,518.7	1,833,539.5	2,291,157.4	457,617.9
3. Малчин, ХЕХ асарч байгаа эцэг, эхийн улсын төсвөөс төлөх шимтгэл	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	35,483.9	37,258.1	1,774.2
4. Хүүхдээ асрах чөлөөтэй хугацааны тэтгэмжийн даатгалын сангаас төлөх шимтгэл	0.0	0.0	0.0	2,197.6	3,172.4	3,172.4	3,748.9	12,538.9	7,271.8	-5,265.3
5. Хүүхдээ асрах чөлөөтэй хугацааны улсын төсвөөс төлөх шимтгэл	0.0	0.0	0.0	1,993.7	4,781.0	4,781.0	3,860.5	8,497.7	7,271.6	-1,226.1
6. Улсын төсвөөс төлөх иргэдийн ЭМДШимтгэл	58,064.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7. Цаатан иргэдийн шимтгэл	52.0	54.1	88.3	116.0	124.5	124.5	141.8	237.9	146.5	-91.3
8. Малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн нөхөн төлөх шимтгэл	0.0	0.0	0.0	34,587.6	41,620.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0
9. Сайн дурын даатгуулагчаас төлөх	62,410.0	69,186.7	88,431.9	99,120.3	87,739.3	126,692.6	223,007.8	242,078.4	19,070.6	19,070.6
10. Эрүүл мэндийн даатгалын бусад даатгуулагчийн шимтгэл	19,939.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
11. Гадаад /БНСУ/-д хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж буй иргэдийн шимтгэл	2,712.5	3,030.4	2,990.4	2,794.9	2,589.5	2,452.3	2,832.1	4,954.0	6,156.8	1,204.8
12. ҮОМШӨ-ний улмаас тахир дутуу болсон даатгуулагчийн төлөх шимтгэл	848.2	868.8	1,175.3	1,562.3	1,670.4	1,502.4	1,779.4	2,809.1	2,353.8	-455.3
13. Малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн нөхөн төлөх шимтгэл	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	16,485.5	16,485.5
14. Бусад орлого	111,765.6	75,444.5	89,582.2	58,636.0	6,785.8	13,320.0	22,214.9	33,319.8	36,740.6	3,420.8
15. Улсын төсвөөс авсан татаас	570,232.4	608,817.7	805,492.8	399,417.6	593,852.6	842,775.7	784,351.7	1,174,974.0	1,452,499.9	277,525.9
16. ЭМД-ын сангаас санхүүжих	0.0	0.0	0.0	1,100.0	1,100.0	1,100.0	0.0	0.0	0.0	0.0
САНГУУДИЙН ЗАРЛАГА	1,890,850.8	1,814,624.4	2,062,270.0	2,461,795.9	2,885,583.0	3,415,713.7	4,036,152.6	5,188,403.3	5,882,768.8	684,355.4
1. Тэтгэврийн даатгалын сан	1,417,411.7	1,519,326.8	1,839,184.9	2,153,553.8	2,281,770.2	3,031,268.5	3,617,018.8	4,741,061.0	5,391,992.2	650,931.1
2. Тэтгэмжийн даатгалын сан	100,162.9	112,144.0	124,224.1	145,409.7	169,427.5	165,942.6	212,480.7	262,434.5	281,082.7	18,646.2
3. ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	29,361.0	29,936.2	30,826.9	31,649.8	30,737.4	35,933.8	41,523.0	61,900.1	68,698.6	4,796.5
4. Ажилгүйдлийн даатгалын сан	34,852.7	34,357.3	43,554.9	94,368.5	57,011.4	78,685.3	110,174.0	123,007.7	142,965.3	19,777.6
5. Эрүүл мэндийн даатгалын сан	288,073.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
6. Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх албаны төлбөр	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7. Ажиллагааны зардал	21,168.3	18,860.4	24,469.3	25,794.3	26,616.5	31,211.2	43,211.0	0.0	0.0	0.0
8. Хөрөнгө оруулалт	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
9. Даатгуулагчаас төлсөн НД-ийн шимтгэлийн 50 хувийн буцаан олголт	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	72,652.3	11,745.1	0.0	0.0	0.0
САНГУУДИЙН АВЛАГА	0.0	0.0	0.0	0.0	-28,736.0	-1,744.8	-1,183.0	-67,232.2	-67,232.2	0.0
1. Капитал банкнаас авах НДСангийн авлага	0.0	0.0	0.0	0.0	-28,736.0	-1,744.8	-1,183.0	-67,232.2	-67,232.2	0.0
САНГУУДИЙН НИЙТ ТЭНЦЭЛ: -Ашиг	190,277.1	145,518.6	186,424.0	107,840.8	91,207.6	243,326.2	310,765.7	398,072.2	428,658.6	31,587.2
-Алдагдал	-537,100.1	-479,893.7	-372,178.5	-1,081,966.9	-489,946.6	-936,590.4	-939,661.5	-800,940.3	-753,929.0	47,014.3
-Цэвэр	-346,823.0	-334,375.2	-185,754.5	-974,126.1	-398,739.0	-693,264.2	-628,895.8	-402,868.0	-324,268.5	78,601.5
АЛДАГДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР:	346,844.9	334,375.2	182,754.5	974,126.1	398,739.0	693,264.2	528,895.8	402,868.0	324,268.5	-78,601.5
1. Төсвөөс олгосон татаас	570,232.4	608,817.7	805,492.8	399,417.6	593,852.6	842,775.7	784,351.7	1,174,974.0	1,452,499.9	277,525.9
2. ЭМД-ын сангаас санхүүжих	0.0	0.0	0.0	1,100.0	1,100.0	1,100.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3. Бусад сан хоорондын шилжүүлэг (цэвэр)	0.0	0.0	24,469.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
4. Байгууллага доторх шилжүүлэг (цэвэр)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
5. Дансны үлдэгдэл (цэвэр)	-223,387.5	-275,442.5	-447,207.6	573,608.5	-195,213.6	-150,514.5	-236,638.9	-772,106.0	-1,128,233.4	-356,127.4
ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНД ЭЗЛЭХ ХУВЬ	5.86	4.80	6.73	4.00	5.07	4.99	6.06	5.96	5.78	-0.18
Нийгмийн даатгалын сангуудын нийт эх үүсвэр	6.98	5.84	5.59	6.83	6.09	6.38	6.73	6.55	6.19	-0.36
Нийгмийн даатгалын сангуудын нийт зардал	5.22	5.03	4.98	5.83	5.42	5.67	5.13	5.99	5.88	-0.31
Тэтгэврийн даатгалын сан	0.37	0.35	0.34	0.39	0.40	0.31	0.30	0.33	0.30	-0.04
Тэтгэмжийн даатгалын сан	0.11	0.09	0.08	0.09	0.07	0.07	0.06	0.06	0.07	-0.01
ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	0.13	0.11	0.12	0.26	0.14	0.15	0.16	0.16	0.15	0.00
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	1.08	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ЭМД-ын сан	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
НДСангийн үйл ажиллагааны зардал										
ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН	27,187,034.7	32,165,066.4	38,897,640.2	36,968,550.1	42,133,600.0	63,505,302.2	70,441,816.8	79,215,819.3	95,010,000.0	16,794,380.7

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛ

Хавсралт №10

	/сая төгрөг/								Зөрүү
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
	Гүйц	Гүйц	Гүйц	Гүйц	Гүйц	Гүйц	Тод	Төс	
	.1.	.2.	.3.	.4.	.5.	.6.	.7.	.8.	.8 - 7.
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛ А. ОРЛОГО	422,340.3	469,617.4	478,615.4	1,002,037.4	1,224,716.3	1,686,836.2	1,984,767.3	2,625,576.8	560,616.5
1. Аж ахуйн нэгж, байгууллагаас төлөх шимтгэл	112,082.1	123,447.5	133,598.4	153,649.3	203,866.9	301,055.4	446,211.4	594,839.0	148,627.5
2. Аюуллагсдаас төлөх шимтгэл	137,180.9	150,369.6	141,003.8	181,845.7	216,098.9	317,127.4	412,943.3	561,570.8	148,627.5
3. Төрөөс эрүүл мэндийн даатгалыг нь хариуцах иргэдийн улсын төсвөөс төлөх шимтгэл	67,468.4	83,804.1	84,016.1	84,016.1	163,708.7	252,060.1	324,113.0	353,036.7	28,923.7
4. Төр хариуцах тусламж, үйлчилгээний санхүүжилт	0.0	0.0	0.0	496,405.4	540,428.9	687,445.3	746,804.8	966,297.8	219,483.0
5. Бусад даатгуулагчаас төлөх	16,490.0	14,759.0	14,706.6	17,042.5	25,171.1	29,142.0	34,684.6	49,831.5	15,146.7
6. Бусад орлого	47,595.1	42,736.4	54,993.9	13,985.0	2,489.5	0.0	0.0	0.0	0.0
Б. ЗАРЛАГА	311,725.8	350,855.9	426,384.0	1,208,116.8	1,480,882.8	1,802,800.7	1,933,171.8	2,293,884.9	360,723.3
1. Эрүүл мэндийн байгууллагад олгох тусламж үйлчилгээний санхүүжилт	308,171.0	312,725.5	374,789.3	1,106,398.3	1,358,074.8	1,462,224.9	1,725,369.4	2,050,836.0	325,466.5
2. Эмийн санд олгох	0.0	33,402.3	35,926.6	60,400.0	67,299.9	89,976.0	137,322.8	171,485.3	34,162.4
3. Үйл ажиллагааны урсгал зардал	3,379.1	4,569.1	4,763.5	7.5	13,259.5	10,265.8	16,445.8	17,811.0	1,365.2
5. Бусад	175.8	259.0	204.6	40,211.0	348.5	313.9	470.9	200.0	-270.9
6. Эрсдлийн сан	0.0	0.0	9,600.0	0.0	40,000.0	40,000.0	53,562.6	53,562.6	0.0
В. АВЛАГА	0.8	0.6	0.0	-7,226.2	-7,306.3	-4,802.6	-45,000.0	-77,600.0	7,400.0
1. Капитал банжнаас авах ЭМДСангийн авлага	0.0	0.0	0.0	-7,225.2	-7,306.3	-4,802.6	-45,000.0	-77,600.0	7,400.0
В. АШИГ, АЛДАГДАЛ	110,614.4	118,881.5	50,131.4	-198,854.3	-248,081.2	-11,169.0	118,888.7	309,280.9	192,895.2
Г. САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-110,614.4	-118,881.5	-50,131.4	198,854.3	248,081.2	13,174.2	-118,888.7	-309,280.9	-192,895.2
1. Төсвөөс олгосон татаас	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Бусад сан хоорондын шилжүүлэг (цэвэр)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3. Байгууллага доторх шилжүүлэг (цэвэр)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
4. Дансны үлдэгдэл (цэвэр)	-110,614.4	-118,881.5	-50,131.4	198,854.3	248,081.2	13,174.2	-118,888.7	-309,280.9	-192,895.2
ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНД ЭЗЛЭХ ХУВЬ									
Эрүүл мэндийн даатгалын сангуудын нийт эх үүсвэр	1.31	1.27	1.29	2.38	2.29	2.25	2.66	2.66	0.0
Эрүүл мэндийн даатгалын сангуудын нийт зардал	0.97	0.96	1.15	2.87	2.77	2.28	2.66	2.66	0.0
ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН	32,165,966.4	38,897,640.2	36,958,550.1	42,133,500.8	53,505,302.2	70,441,515.8	79,215,619.3	95,010,000.0	15,794,380.7

ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН САНГИЙН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛ

		/сая төгрөг/		
		2024	2025	Зөрүү
		Тод	Төс	
		. 1 .	. 2 .	. 2 - 1 .
		1,288,497.9	2,356,827.3	1,068,329.4
ҮНДЭСНИЙ БАЯЛГИЙН САН А. ОРЛОГО				
Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийн 11.1.2-т заасан уул уурхайн олборлолт, ашигт малтмалын боловсруулах салбарын төрийн өмчит болон		499,529.2	507,114.8	7,585.5
1. төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээд дэх төрийн эзэмших хувьцааны ногдол ашиг				
Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийн 11.1.1.а-д заасан ашигт малтмалын		788,968.7	1,849,712.5	1,060,743.8
2. нөөц ашигласны төлбөрөөс Төсвийн тогтворжуулалтын болон Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн санд хуваарилаад үлдэх хэсгээс 20 хувь				
Б. ЗАРЛАГА		0.0	0.0	0.0
Хуримтлалын сангаас иргэдэд үзүүлэх дэмжлэг		0.0	0.0	0.0
		1,288,497.9	2,356,827.3	1,068,329.4
				0
ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНД ЭЗЛЭХ ХУВЬ				0.0
Үндэсний баялгийн сангийн нийт эх үүсвэр		2%	2%	1%
Үндэсний баялгийн сангийн нийт зардал		0%	0%	0%
				0.0
ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН		79,215,619.3	95,010,000.0	15,794,380.7

ОРОН НУТГИЙН 2025 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ДЭМЖЛЭГ, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН НЭГДСЭН САН БОЛОН УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНД ОЛГОХ ОРЛОГЫН ШИЛЖҮҮЛГИЙН ТООЦОО

Хавсралт №12

/сая төгрөг/

	Суурь орлого	Суурь зарлага		Үндсэн тэнцэл			Санхүүгийн дэмжлэг
		Төсвөөс санхүүжих		Тэнцэл	Орон нутгийн төсөвт үлдэх	Улсын төсөвт төвлөрүүлэх	
		. 1.	. 2.				
1. Архангай	26,351.4	78,537.8		-52,186.4	0.0	0.0	52,186.4
2. Баян-Өлгий	34,338.1	68,538.3		-34,200.2	0.0	0.0	34,200.2
3. Баянхонгор	38,814.7	80,770.6		-41,955.9	0.0	0.0	41,955.9
4. Булган	58,856.5	82,973.8		-24,117.3	0.0	0.0	24,117.3
5. Говь-Алтай	32,135.9	66,446.3		-34,310.4	0.0	0.0	34,310.4
6. Дорноговь	102,932.3	68,005.8		34,926.6	24,448.6	10,478.0	0.0
7. Дорнод	61,440.0	63,864.5		-2,424.5	0.0	0.0	2,424.5
8. Дундговь	32,872.3	56,879.7		-24,007.4	0.0	0.0	24,007.4
9. Завхан	28,724.4	82,095.8		-53,371.4	0.0	0.0	53,371.4
10. Өвөрхангай	41,552.8	84,547.7		-42,994.9	0.0	0.0	42,994.9
11. Өмнөговь	1,946,256.6	112,675.2		1,833,581.4	78,872.7	1,754,708.7	0.0
12. Сүхбаатар	40,901.2	69,235.5		-28,334.3	0.0	0.0	28,334.3
13. Сэлэнгэ	91,003.4	90,687.4		316.0	221.2	94.8	0.0
14. Төв	83,635.3	92,637.2		-9,001.9	0.0	0.0	9,001.9
15. Увс	29,756.8	71,830.7		-42,073.9	0.0	0.0	42,073.9
16. Ховд	58,000.4	77,296.3		-19,295.9	0.0	0.0	19,295.9
17. Хөвсгөл	40,451.3	100,886.6		-60,435.3	0.0	0.0	60,435.3
18. Хэнтий	37,028.1	84,376.4		-47,348.3	0.0	0.0	47,348.3
19. Дархан-Уул	71,827.0	67,284.2		4,542.8	3,179.9	1,362.8	0.0
20. Улаанбаатар	3,226,442.6	3,226,442.6		0.0	0.0	0.0	0.0
21. Орхон	266,312.1	78,367.3		189,944.9	53,457.1	136,487.8	0.0
22. Говьсүмбэр	16,484.1	28,209.5		-11,725.4	0.0	0.0	11,725.4
Нийт	6,366,117.3	4,830,589.3		1,535,528.1	160,179.5	1,903,132.1	527,783.5

	ОНХНС-с ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлэг			Улсын төсвөөс ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлэг		Аймаг, нийслэлийн ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлгийн нийт дүн	ОН-н нийт болон суурь орлогын зөрүү	ОН-н нийт хөрөнгө оруулалт
	ГТНАТ-н 30%	АМНАТ-н 10%	ЖГУ	АМХТЗ-н 100%	АМАТЗ-н 50%			НИЙТ
1. Архангай	485.7	13,358.1	532.9	10.7	118.4	14,506.7	675.7	15,181.4
2. Баян-Өлгий	468.2	12,897.2	352.2	148.1	160.6	14,028.3	8.0	14,034.3
3. Баянхонгор	632.0	18,812.5	2,362.1	244.7	1,451.1	23,502.4	2,604.3	26,106.7
4. Булган	434.9	12,827.9	1,505.8	76.1	413.4	15,258.1	3,345.2	18,603.3
5. Говь-Алтай	660.2	21,937.5	1,312.2	405.2	675.1	24,990.2	10.0	25,000.2
6. Дорноговь	3,389.4	45,454.5	4,101.6	729.8	2,011.7	55,686.9	0.0	80,135.5
7. Дорнод	3,423.1	23,304.5	2,866.9	312.5	521.4	30,428.3	1,399.2	31,827.5
8. Дундговь	460.3	14,714.1	1,610.3	207.1	1,258.6	18,250.4	181.0	18,431.4
9. Завхан	518.4	15,612.3	846.6	85.6	231.9	17,294.9	146.9	17,441.7
10. Өвөрхангай	518.0	14,598.9	1,866.9	95.5	220.5	17,299.9	80.0	17,379.9
11. Өмнөговь	821.0	50,768.7	6,045.4	414.3	2,721.1	60,770.5	44,183.0	183,826.2
12. Сүхбаатар	515.4	23,091.7	2,381.0	156.8	417.9	26,562.7	551.5	27,114.2
13. Сэлэнгэ	446.1	28,270.3	2,051.4	30.9	500.3	31,299.0	0.0	31,520.2
14. Төв	519.8	25,635.0	1,421.8	214.6	1,156.1	28,947.2	0.0	28,947.2
15. Увс	508.6	15,077.1	526.2	120.6	190.3	16,422.8	10.0	16,432.8
16. Ховд	517.1	26,705.8	2,855.6	113.5	283.8	30,475.8	14.0	30,489.8
17. Хөвсгөл	645.6	17,758.2	2,381.9	0.6	62.2	20,848.6	831.4	21,680.0
18. Хэнтий	514.6	20,909.7	1,685.6	191.9	459.3	23,761.1	0.0	23,761.1
19. Дархан-Уул	369.2	20,629.4	218.3	1.2	70.7	21,288.8	912.0	25,380.8
20. Улаанбаатар	2,082.3	58,213.3	-	0.0	37.5	60,333.0	190,783.2	251,116.2
21. Орхон	365.9	38,251.4	0.0	3.0	107.4	38,727.7	17,423.0	109,607.8
22. Говьсүмбэр	247.0	7,301.1	684.6	0.1	141.5	8,374.3	0.0	8,374.3
НИЙТ	18,542.7	526,129.2	37,609.3	3,562.8	13,210.6	599,054.5	263,158.4	1,022,392.4

ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧ НАРЫН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

[illegible]

САНГИЙН САЙД

[illegible]

Аймаг, сулын бүсчилсэн, ногоон хөгжлийн юрэнгө оруулалтын хатагчид

[illegible]

[illegible]

[illegible]

МУПГАЗар - Говь-Алтай	319.8	332.4	363.8	420.2	518.8	478.7	612.5	1,111.9	0.0	-1,111.9
МУПГАЗар - Дорноговь	436.1	455.7	488.3	586.0	640.0	611.8	763.0	1,228.8	0.0	-1,228.8
МУПГАЗар - Дархан-Уул	528.9	503.1	510.7	528.1	542.5	771.3	685.7	1,837.1	0.0	-1,837.1
МУПГАЗар - Дундговь	421.5	411.1	426.1	538.4	555.1	586.3	685.5	1,181.8	0.0	-1,181.8
МУПГАЗар - Завхан	448.7	448.2	448.1	514.4	724.9	675.9	883.3	1,294.6	0.0	-1,294.6
МУПГАЗар - Завхан-Говь	408.5	446.7	408.8	498.8	708.5	752.2	884.0	1,343.4	0.0	-1,343.4
МУПГАЗар - Завхан-Уул	385.3	385.3	384.1	453.3	650.8	695.4	809.1	1,259.2	0.0	-1,259.2
МУПГАЗар - Ойрот-Төв	427.9	386.8	386.0	479.7	888.8	628.1	785.2	1,285.3	0.0	-1,285.3
МУПГАЗар - Сүхбаатар	444.7	465.0	465.8	531.8	735.0	700.4	798.9	1,323.3	0.0	-1,323.3
МУПГАЗар - Сэлэнгэ	718.6	738.8	718.2	780.1	1,610.0	1,004.1	1,181.2	2,027.3	0.0	-2,027.3
МУПГАЗар - Төв	330.9	386.4	386.5	434.1	561.0	588.3	787.4	1,344.4	0.0	-1,344.4
МУПГАЗар - Увс	405.1	432.0	431.7	501.2	703.7	683.9	795.5	1,298.4	0.0	-1,298.4
МУПГАЗар - Ховд	481.0	512.8	531.1	500.4	511.6	886.1	1,024.0	1,803.8	0.0	-1,803.8
МУПГАЗар - Хөвсгөл	410.7	428.2	475.3	673.3	717.6	717.6	912.7	1,452.8	0.0	-1,452.8
МУПГАЗар - Хэнтий	625.5	611.5	615.2	674.7	810.8	862.4	1,073.6	1,709.8	0.0	-1,709.8
МУПГАЗар - Дорнод-Уул	480.9	504.5	566.8	623.2	788.8	782.0	931.9	1,576.1	0.0	-1,576.1
МУПГАЗар - Орхон	301.4	300.0	361.9	408.4	473.5	651.2	795.8	1,187.2	0.0	-1,187.2
МУПГАЗар - Говьсүмбэр	700.7	728.4	773.5	784.2	1,268.6	1,174.5	1,337.8	2,131.1	0.0	-2,131.1
МУПГАЗар - Төврийн прокурор	303.3	311.8	295.9	318.1	421.8	436.8	530.4	913.1	0.0	-913.1
МУПГАЗар - Дорноговь, Завхан-Уул	177.3	194.9	225.7	346.7	413.2	439.5	600.3	1,346.7	0.0	-1,346.7
МУПГАЗар - ХЗТХМ	382.5	412.8	414.3	477.5	682.1	728.5	879.8	1,587.1	0.0	-1,587.1
МУПГАЗар - Архангай	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
УЕПГ-Улсын өрөөний агаарын тусгай ХЗГ	5,091.2	5,440.7	5,342.7	7,360.0	12,082.1	12,885.8	11,443.5	24,489.9	129,812.1	105,423.3
МУПГ-ХЗГ	173.3	185.9	192.2	285.8	360.4	328.4	359.3	730.5	0.0	-730.5
МУПГ-Сэлэнгэ, Сайхан	165.3	203.4	202.8	295.4	346.7	327.1	448.1	717.3	0.0	-717.3
МУПГ-Газар-Хөвсгөл Бор-Өндөр	205.8	202.9	218.8	275.8	364.5	321.7	484.0	863.1	0.0	-863.1
МУПГ-Газар-Ховд Бүтэн	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	480.4	0.0	0.0	0.0
Өмнөговь, Туулдасан сүм дундын прокурор	226.0	236.0	259.1	278.3	334.8	398.9	0.0	587.3	0.0	-587.3
Өмнөговь, Хамбогд сүм дундын прокурор	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Прокурорын байгууллын оргилын тээв	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
МУПГ-Газар - Увс/Баянхонгор, 1-р дүүрг	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
МУПГ-Газар - Увс/Баянхонгор, 2-р дүүрг	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЭЗ - Цэвэр суурьт төсөл	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	832.8	1,786.0	0.0	0.0
МУПГ-Газар - Суурьт, судалгааны хүрээтэй	1,838.0	0.0	0.0	0.0	8,950.8	8,216.8	14,927.7	19,846.9		

[illegible]

Уақыттың өтуімен қалыптасқан табиғи және жасыл аумақтар	110,7	111,4	148,8	167,2	136,7	142,1	236,6	773,9	474,0	-209,9
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	100,0	102,9	113,4	102,9	144,3	121,8	205,8	381,4	336,3	-15,1
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	100,0	107,2	119,8	166,8	148,8	206,3	206,3	404,8	404,8	26,0
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	62,9	98,8	108,5	167,2	128,7	120,2	191,6	438,9	413,4	-25,5
Ереке қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	212,0	0,0	0,0	0,0
Бейнедікен көлі-Бейнедікен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Бүкіл нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Оңтүстік қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Оңтүстік қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Үш қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	206,2	0,0	0,0	0,0
Шығыс қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	230,0	0,0	0,0	0,0
Дәстүрлі қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Жану қолғау және табиғи аумақтар	54,9	84,0	73,7	102,9	92,1	91,5	165,1	446,8	446,8	-8,9
Мамытай қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	209,8	0,0	0,0	0,0
Оңтүстік-Түй қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ақсайын көлі-Цилин нұр және табиғи аумақтар	63,7	99,1	81,7	111,8	110,3	110,0	233,4	263,7	263,7	3,7
Ұлан-бадран қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	241,0	0,0	0,0	0,0
Бұлған қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Горно-Төлебайлы БҚ-ның аймақтық аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Таңы қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Идар қолғау және табиғи аумақтар	73,3	86,4	101,2	137,8	131,5	141,3	234,9	373,0	420,5	47,5
Чулут қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	369,8	0,0	0,0	0,0
Горно-Төлебайлы БҚ-ның аймақтық аумақтары	218,8	243,5	254,2	380,1	387,5	391,0	778,8	1.281,6	1.428,7	167,0
Бейнедікен қолғау және табиғи аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Баймақтың маңайындағы маңайлар бұны аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	367,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Экологиялық тұрақтылыққа байланысты аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	1.404,2	36,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Биологиялық өсім мен бағыттар аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	4.087,5	5.678,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - ИТБ-нің ұйымдастырушылығына байланысты аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	463,7	86,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - ИТБ-нің ұйымдастырушылығына байланысты аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	316,5	86,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Түптің қолғау және табиғи аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ақсайын көлі-Цилин нұр және табиғи аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Уақыттың өтуімен қалыптасқан табиғи және жасыл аумақтар	1.151,9	1.175,8	1.280,6	1.761,2	1.570,8	1.673,1	283,0	3.356,6	3.783,5	426,9
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	129,8	130,0	133,8	141,4	164,1	106,8	0,0	353,2	460,0	96,8
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	107,5	116,2	148,8	136,8	122,1	142,8	224,5	352,8	428,6	73,8
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	129,8	162,8	157,1	230,8	243,8	224,8	0,0	547,9	693,4	110,5
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	63,3	83,3	108,8	132,3	132,7	132,7	230,4	346,2	492,8	92,0
Умар-Бөкей-Төлебайлы қолғау және табиғи аумақтар	68,3	144,3	180,8	159,4	179,3	131,0	245,1	346,9	472,2	124,0
Горно-Төлебайлы қолғау және табиғи аумақтар	100,4	73,5	178,7	136,2	154,1	180,6	245,0	339,8	400,0	0,0
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Оңтүстік-Түй қолғау және табиғи аумақтар	136,8	134,0	122,4	148,8	156,4	128,0	249,8	386,7	462,0	105,3
Бүкіл нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	127,8	136,6	180,3	181,9	188,3	70,7	428,0	510,5	510,5	0,0
Дәстүрлі қолғау және табиғи аумақтар	122,0	122,2	132,5	158,1	179,9	128,9	0,0	682,0	426,8	-275,2
Ұлан-бадран-Бұлған қолғау және табиғи аумақтар	114,4	110,8	121,5	134,1	140,7	184,0	0,0	407,2	606,8	102,5
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	1.336,7	768,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Биологиялық өсім мен бағыттар аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	3.808,8	2.263,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - ИТБ-нің ұйымдастырушылығына байланысты аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	1.818,8	2.088,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Түптің қолғау және табиғи аумақтары	360,7	1.200,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Баймақтың маңайындағы маңайлар бұны аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Биологиялық өсім мен бағыттар аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - ИТБ-нің ұйымдастырушылығына байланысты аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Түптің қолғау және табиғи аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ақсайын көлі-Цилин нұр және табиғи аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Уақыттың өтуімен қалыптасқан табиғи және жасыл аумақтар	1.151,9	1.175,8	1.280,6	1.761,2	1.570,8	1.673,1	283,0	3.356,6	3.783,5	426,9
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	129,8	130,0	133,8	141,4	164,1	106,8	0,0	353,2	460,0	96,8
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	107,5	116,2	148,8	136,8	122,1	142,8	224,5	352,8	428,6	73,8
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	129,8	162,8	157,1	230,8	243,8	224,8	0,0	547,9	693,4	110,5
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	63,3	83,3	108,8	132,3	132,7	132,7	230,4	346,2	492,8	92,0
Умар-Бөкей-Төлебайлы қолғау және табиғи аумақтар	68,3	144,3	180,8	159,4	179,3	131,0	245,1	346,9	472,2	124,0
Горно-Төлебайлы қолғау және табиғи аумақтар	100,4	73,5	178,7	136,2	154,1	180,6	245,0	339,8	400,0	0,0
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Оңтүстік-Түй қолғау және табиғи аумақтар	136,8	134,0	122,4	148,8	156,4	128,0	249,8	386,7	462,0	105,3
Бүкіл нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	127,8	136,6	180,3	181,9	188,3	70,7	428,0	510,5	510,5	0,0
Дәстүрлі қолғау және табиғи аумақтар	122,0	122,2	132,5	158,1	179,9	128,9	0,0	682,0	426,8	-275,2
Ұлан-бадран-Бұлған қолғау және табиғи аумақтар	114,4	110,8	121,5	134,1	140,7	184,0	0,0	407,2	606,8	102,5
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	1.336,7	768,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Биологиялық өсім мен бағыттар аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	3.808,8	2.263,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - ИТБ-нің ұйымдастырушылығына байланысты аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	1.818,8	2.088,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Түптің қолғау және табиғи аумақтары	360,7	1.200,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Баймақтың маңайындағы маңайлар бұны аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Биологиялық өсім мен бағыттар аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - ИТБ-нің ұйымдастырушылығына байланысты аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Түптің қолғау және табиғи аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ақсайын көлі-Цилин нұр және табиғи аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Уақыттың өтуімен қалыптасқан табиғи және жасыл аумақтар	1.151,9	1.175,8	1.280,6	1.761,2	1.570,8	1.673,1	283,0	3.356,6	3.783,5	426,9
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	129,8	130,0	133,8	141,4	164,1	106,8	0,0	353,2	460,0	96,8
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	107,5	116,2	148,8	136,8	122,1	142,8	224,5	352,8	428,6	73,8
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	129,8	162,8	157,1	230,8	243,8	224,8	0,0	547,9	693,4	110,5
Хар нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	63,3	83,3	108,8	132,3	132,7	132,7	230,4	346,2	492,8	92,0
Умар-Бөкей-Төлебайлы қолғау және табиғи аумақтар	68,3	144,3	180,8	159,4	179,3	131,0	245,1	346,9	472,2	124,0
Горно-Төлебайлы қолғау және табиғи аумақтар	100,4	73,5	178,7	136,2	154,1	180,6	245,0	339,8	400,0	0,0
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Оңтүстік-Түй қолғау және табиғи аумақтар	136,8	134,0	122,4	148,8	156,4	128,0	249,8	386,7	462,0	105,3
Бүкіл нұр-Хад, қолғау және табиғи аумақтар	127,8	136,6	180,3	181,9	188,3	70,7	428,0	510,5	510,5	0,0
Дәстүрлі қолғау және табиғи аумақтар	122,0	122,2	132,5	158,1	179,9	128,9	0,0	682,0	426,8	-275,2
Ұлан-бадран-Бұлған қолғау және табиғи аумақтар	114,4	110,8	121,5	134,1	140,7	184,0	0,0	407,2	606,8	102,5
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	1.336,7	768,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Биологиялық өсім мен бағыттар аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	3.808,8	2.263,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - ИТБ-нің ұйымдастырушылығына байланысты аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	1.818,8	2.088,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Түптің қолғау және табиғи аумақтары	360,7	1.200,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Баймақтың маңайындағы маңайлар бұны аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Маңайлары тусы аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Биологиялық өсім мен бағыттар аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - ИТБ-нің ұйымдастырушылығына байланысты аймақтық аумақтар мен қолғау және табиғи аумақтар	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТЕЗ - Түптің қолғау және табиғи аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ақсайын көлі-Цилин нұр және табиғи аумақтары	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Уақыттың өтуімен қалыптасқан табиғи және жасыл аумақтар	1.151,9	1.175,8								

ШШПГ - 433-р нийтэлтийн хормын явц	1535.7	1545.4	1723.3	1808.5	1871.2	1790.0	3758.3	3540.0	0.0	-3540.0
ШШПГ - 433-р нийтэлтийн хормын явц	1507.3	1504.3	1714.4	1783.3	1907.9	2184.1	3084.9	3920.0	0.0	-3920.0
ШШПГ - Сангийн ажлынхон Мэдээллийн хэрэг ШШПГ 413-р нийтэлтийн хормын явц	1443.0	1498.7	1580.2	1480.8	1498.8	1440.5	2195.0	2336.0	0.0	-2336.0
ШШПГ - Сангийн ажлынхон Мэдээллийн хэрэг ШШПГ 413-р нийтэлтийн хормын явц	1878.9	1829.7	2103.2	2231.5	2188.5	2341.8	4824.8	4322.4	0.0	-4322.4
ШШПГ - 417-р нийтэлтийн хормын явц	775.0	731.9	798.2	802.3	805.1	836.1	1878.9	1818.4	0.0	-1818.4
ШШПГ - Цэцэрлэгийн хормын явц 451-р нийтэлтийн хормын явц	3,751.2	4,180.8	4,484.8	4,362.6	4,386.5	5,135.2	8,091.9	8,515.5	0.0	-8,515.5
ШШПГ - Хөдсүүрийн 431-р явц	275.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ШШПГ - Архивын ажлынхон явц дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	460.0	547.6	589.2	638.6	628.2	659.2	1,028.7	1,186.2	0.0	-1,186.2
ШШПГ - Бэлтгэлийн ажлынхон дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	460.2	537.4	569.4	632.3	634.5	648.5	1,110.8	1,227.8	0.0	-1,227.8
ШШПГ - Бэлтгэлийн ажлынхон дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	460.4	478.3	537.8	568.1	594.6	630.7	926.9	1,198.8	0.0	-1,198.8
ШШПГ - 430-р нийтэлтийн хормын явц	1,857.6	1,812.1	2,133.9	2,181.7	2,084.8	1,947.3	3,930.8	3,972.0	0.0	-3,972.0
ШШПГ - Газар-Ажлынхон явц дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	428.1	477.1	485.0	513.1	574.9	634.7	870.0	1,148.8	0.0	-1,148.8
ШШПГ - Судалгааны хормын явц	244.8	208.2	203.9	441.4	486.7	459.9	729.2	988.8	0.0	-988.8
ШШПГ - Дархан-Уул аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар 445-р нийтэлтийн хормын явц	1,241.8	1,438.0	1,485.9	1,983.3	1,504.8	1,452.6	2,335.1	2,878.2	0.0	-2,878.2
ШШПГ - Дундговь аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	485.5	547.8	583.6	582.6	619.2	680.8	1,029.8	1,247.8	0.0	-1,247.8
ШШПГ - Дундговь аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	473.6	477.9	506.3	586.9	572.8	584.1	943.6	1,154.8	0.0	-1,154.8
ШШПГ - Дундговь аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	480.5	513.8	580.8	623.2	686.5	724.1	1,430.1	1,686.8	0.0	-1,686.8
ШШПГ - Дундговь аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	578.8	604.0	633.2	636.7	686.2	689.8	1,087.4	1,141.3	0.0	-1,141.3
ШШПГ - Орхон аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар 437-р нийтэлтийн хормын явц	1,084.0	1,209.7	1,380.2	1,518.4	1,405.8	1,425.8	2,347.8	2,880.0	0.0	-2,880.0
ШШПГ - Орхон аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	480.5	518.7	620.8	590.0	545.8	647.2	988.1	1,007.9	0.0	-1,007.9
ШШПГ - Орхон аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	491.0	548.4	674.5	582.2	570.3	622.1	968.1	1,098.1	0.0	-1,098.1
ШШПГ - Орхон аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	408.4	483.0	505.0	488.3	507.7	558.9	834.4	926.6	0.0	-926.6
ШШПГ - Орхон аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	525.6	584.2	645.4	671.7	689.1	718.7	1,038.7	1,288.5	0.0	-1,288.5
ШШПГ - Орхон аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	558.3	621.7	681.9	720.5	789.8	762.8	1,415.0	1,548.0	0.0	-1,548.0
ШШПГ - Сэлэнгэ аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	590.3	608.0	630.1	728.8	785.5	802.2	1,188.9	1,407.3	0.0	-1,407.3
ШШПГ - Төв аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар	1,130.0	1,138.0	709.1	732.1	717.6	710.0	1,188.8	1,387.5	0.0	-1,387.5
ШШПГ - Хөвсгөл аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар 443-р нийтэлтийн хормын явц	1,480.5	1,363.2	1,521.7	1,757.4	1,547.3	1,686.7	2,813.9	2,773.8	0.0	-2,773.8
ШШПГ - Хөвсгөл аймгийн дахь шуудын шалбаруулах гүйцэтгэх газар 443-р нийтэлтийн хормын явц	178.8	208.1	457.9	302.1	294.2	321.4				

[illegible]

Монгол Германы хамтарсан төслийн далай зургууль	2,097.9	2,264.1	2,298.4	2,169.8	2,367.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Монгол суурьтай дамжсан саяанга төсөл	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Монгол-Энэтхэгийн хамтарсан мэдээллийн технологийн босгорол боломж нутгоснийн төвийг байгуулах төсөл	541.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
MECS - Зөвлөн айлдны Тогасманд орохын далай МСҮТ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1,006.3	1,407.3	0.0	0.0	0.0
Монгол суурьтай дамжсан төсөл	804.9	724.8	320.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Уламжир төсөлийн далай босгорол төсөл Монголын талын сангуультай	6,878.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Босгоролын чөлөөтэй сангуультай төсөл (РМ)	10,378.8	8,980.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
БХ - Байгуул дугуйн Босгоролын хэлтэс	118.0	78.1	80.0	80.0	80.0	108.4	173.8	213.1	248.3	32.2	32.2
БХ - Байгуул дугуйн Босгоролын хэлтэс	0.0	0.0	80.7	52.8	53.2	81.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
БХ - Байгуул дугуйн Босгоролын хэлтэс	83.8	85.4	98.2	102.7	113.3	174.1	288.3	318.8	387.5	41.0	41.0
БХ - Байгуул дугуйн Босгоролын хэлтэс	78.0	112.5	112.7	116.4	117.7	207.0	273.2	382.1	428.7	78.8	78.8
БХ - Байгуул дугуйн Босгоролын хэлтэс	71.3	84.5	87.1	81.8	86.1	106.0	170.8	180.7	186.1	14.4	14.4
БХ - Сүлжмээр дугуйн Босгоролын хэлтэс	82.2	85.8	112.0	86.8	111.2	170.5	274.8	283.9	430.0	136.1	136.1
БХ - Сүлжмээр дугуйн Босгоролын хэлтэс	114.2	93.5	98.8	98.8	111.4	217.8	278.5	285.1	388.8	74.6	74.6
БХ - Чөлөөтэй дугуйн Босгоролын хэлтэс	82.2	78.8	80.7	80.3	83.8	124.8	228.8	286.8	341.8	64.8	64.8
БХ - Хан-Уул дугуйн Босгоролын хэлтэс	85.2	91.0	96.3	113.4	111.1	237.6	280.0	308.2	397.2	78.0	78.0
ШУТСөн - Цагайи фангийн судалгааны төсөл	238.0	286.7	304.6	338.0	314.9	381.2	453.8	0.0	800.2	800.2	0.0
Аидан - Олон улсын зорлогын хүрээлэн	438.5	463.2	527.3	730.8	878.7	788.7	883.9	0.0	0.0	0.0	0.0
ШУТСөн - Уламжир төсөлийн чөлөөтэй сангуультай хүрээлэн	847.8	848.9	748.8	788.7	791.8	885.8	1,238.2	0.0	2,888.1	2,888.1	0.0
ТЕЗ - Ерөнхий Босгоролын суурьтай барих БХ/УУ/	0.0	14,955.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Баруун Бусийн бага нислэг хуудсудтай дугуйн байрны нийцмэлтэй байгуулах /АХБ/	487.4	4,808.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Бичиг төсөл ба Соёл иргэний дамжсан төсөл АХ/УУ/	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Монгол Улсын төгсгөртэй цагайи босгоролын дамжсан төсөл АХ/УУ/	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Ерөнхий Босгоролын суурьтай 200 фангийн лаборатори нийлүүлэх төсөл БХ/УУ/	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Солбируулах төсөл	284.8	0.0	1,181.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Автогайи дамжсан нийцмэлтэй хуудсудтай бага босгоролын үр дүн байгуулах төсөл	81.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Монгол Улсын босгоролын ил тэд байдал зарцуулах нийцмэлтэй төсөл	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Төсвийн бүс байгуулах төсөл/Янх/	2,080.7	7.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Уламжир босгорол БХ/УУ/	0.0	844.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Снотын сангийн ХН УН/2016-08-14/	0.0	13,887.1	42,479.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Снотын дамжсан төсөл	589.9	2,408.2	1,883.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТЕЗ - Сургуулийн дамжсан нийцмэлтэй байгуулахын чадвартай босгоролын тө											

[illegible]

[illegible]

[illegible]

МОНГОЛ УПСЫН ТЭРГҮҮН ШАДАР САЙД БӨГӨӨД ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН САЙД

[illegible]

	/сая төгрөг/		
	Гадаад зээл	Гадаад тусламж	НИЙТ
САНГИЙН САЙД	2,209,000.0	417,000.0	2,626,000.0
Зээлийн батлан даалтын системийг дэмжих замаар эдийн засгийг төрөлжүүлэх, ажлын байрыг бий болго	0.0	0.0	0.0
Хилийн үйлчилгээг сайжруулах бүс нутгийн төсөл - нэмэлт	0.0	0.0	0.0
Төсвийн санхүүгийн удирдлагын ил тод, үр ашигтай байдлыг дэмжих төсөл	0.0	0.0	0.0
Дэд бүтэц төсөл - Туул, сэлбэ голын орчныг сайжруулах дэд бүтцийг хөгжүүлэх төсөл	0.0	0.0	0.0
Дэд бүтэц төсөл - Нүүхэн гарц төсөл	20,000.0	0.0	20,000.0
Монгол-Энэтхэгийн хамтарсан мэдээллийн технологийн боловсрол болон аутсорсингийн төвийг байгууле	10,512.2	0.0	10,512.2
Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих төсөл-ЕХОБ /FI-83097/	1,200.0	0.0	1,200.0
Тогтвортой амьжиргаа-3 төсөл /Зээл/ нэмэлт санхүүжилт	0.0	0.0	0.0
Ургамал, малын эрүүл ахуй, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах арга хэрэгслийг сайжруулах төсөл /АХБ/	0.0	0.0	0.0
Өрсөлдөх чадвартай дээд боловсрол төсөл	10.0	0.0	10.0
Төвийн бүсийн цахилгаан дамжуулах сүлжээний үр ашгийг дээшлүүлэх /ХБНГУ/	15,000.0	0.0	15,000.0
Эрчим хүчний төсөл 2 /ДБ/	0.0	0.0	0.0
Түлэнхийн төв барих төсөл	0.0	0.0	0.0
10 аймгийн төвийн дулааны станц барих төсөл /БНСУ зээл/	50,000.0	0.0	50,000.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан тусгай тоноглол бүхий спорт цогцолбор барих	0.0	0.0	0.0
Сэргээгдэх эрчим хүчийг нэмэгдүүлэх төсөл	11,014.0	0.0	11,014.0
Эдийн засгийн хүндрэлийн үед боловсролын чанар, хүртээмжийг дэмжих төсөл	0.0	0.0	0.0
Тогтвортой аялал жуулчлалыг дэмжих төсөл	0.0	0.0	0.0
УБ хотын төлбөрийн чадварт нийцсэн ногоон орон сууц ба дасан зохицох чадвар бүхий хотын шинэчлэл 1	27,123.1	0.0	27,123.1
Аймгийн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөн шинэчлэх, шинээр барих төсөл	21,991.6	0.0	21,991.6
Зах зээл ба бэлчээрийн удирдлагын хөгжил төслийн нэмэлт санхүүжилт	0.0	0.0	0.0
Улаанбаатар хот, аймгийн төвийн гудамж талбайг камержуулах төсөл	0.0	0.0	0.0
Эрчим хүчний төсөл-2 (ДБ) тусламж	0.0	0.0	0.0
Харилцаа холбооны салбарын хүртээмж, чанар, хяналтыг сайжруулах төсөл	15,000.0	0.0	15,000.0
Төсөв, санхүүгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх төсөл - нэмэлт санхүүжилт	0.0	0.0	0.0
Хилийн боомтын дэд бүтэц төсөл (БНХАУ-ын тусламжын төсөл)	0.0	0.0	0.0
Эмзэг бүлгийн иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулаг	0.0	0.0	0.0
Орон нутагт явуулын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх тусгай тоноглолгдсон автомашин ханган нийл	0.0	0.0	0.0
Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах, уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох төсөл /ХБНГУ тусламж	0.0	21,260.0	21,260.0
Архивын ерөнхий газрын цогцолбор барилгын тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангалт төсөл	7,736.4	0.0	7,736.4
Улаанбаатар хотын төв цэвэрлэх байгууламжийг шинээр барих	80,000.0	0.0	80,000.0
1008 айлын түр суурьшуулах орон сууцны төсөл (БНХАУ-ын тусламжын төсөл)	0.0	40,231.8	40,231.8
Бүс нутгийн авто замыг хөгжүүлэх, засвар арчлалтын төсөл	0.0	0.0	0.0
Бүс нутгийн авто замыг хөгжүүлэх, засвар арчлалтын төсөл -2	3,527.5	0.0	3,527.5
Өндөрхван нисэх онгоцны буудлыг шинэчлэх төсөл	0.0	1,000.0	1,000.0
Газрын тос боловсруулах үйлдвэр барих төсөл	449,918.6	0.0	449,918.6
Хүнсний ногооны тариалалт, усалгаатай газар тариаланг дэмжих төсөл	0.0	0.0	0.0
Махны үйлдвэр, хорио цээрийн бүс бүхий цогцолбор байгууламж барих техникийн шинэчлэл хийх төсөл	0.0	0.0	0.0
Хоршоолсон халбэрээр ногооны аж ахуй эрхлэх замаар өрхийн амьжиргааг сайжруулах төсөл (АХБ)	0.0	0.0	0.0
Эрдэнэбүрэнгийн усан цахилгаан станц	100,000.0	0.0	100,000.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн оролцоог хангах үйлчилгээг сайжруулах төсөл	0.0	0.0	0.0
Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих төсөл-2-MON-3525 /OCR/	18,982.9	0.0	18,982.9
Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих төсөл-2-MON-3526 /COL/	6,404.0	0.0	6,404.0
Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих төсөл -2 - ЕХОБ- /FI-83873/	22,014.3	0.0	22,014.3
Улаанбаатар хотын төлбөрийн чадварт нийцсэн орон сууц ба хотын дахин төлөвлөлтийн төсөл (Тусгай)	10,116.0	0.0	10,116.0
Улаанбаатар хотын төлбөрийн чадварт нийцсэн орон сууц ба хотын дахин төлөвлөлтийн төсөл (Ногоон)	29,338.5	0.0	29,338.5
Усны шугам сүлжээг шуудуу ухалгүйгүйгээр сэргээн засварлах технологи нэвтрүүлэх төсөл	0.0	0.0	0.0
Улаанбаатар хотын хатуу хог хаягдлыг боловсруулах байгууламжийг шинэчлэх төсөл /ЕСБХБ-ны тусламж	0.0	0.0	0.0
Улаанбаатар хотын хатуу хог хаягдлыг боловсруулах байгууламжийг шинэчлэх төсөл /ЕСБХБ-ны зээл/	0.0	0.0	0.0
Экспортыг дэмжих төсөл /ДБ/ -/ТҮҮА3/	0.0	0.0	0.0
Хилийн үйлчилгээг сайжруулах бүс нутгийн төсөл / ТҮҮА3 /	0.0	0.0	0.0
Хилийн үйлчилгээг сайжруулах бүс нутгийн төсөл-нэмэлт / ТҮҮА3 /	10,000.0	0.0	10,000.0
Төсвийн санхүүгийн удирдлагын ил тод, үр ашигтай байдлыг дэмжих төсөл -/ТҮҮА3/	7,713.8	0.0	7,713.8
Баруун бөсийн босоо тэнхлэгийн авто замыг хөгжүүлэх 2 дахь шатны төслийн нэгж (PIU) -/ТҮҮА3/	0.0	0.0	0.0
Ургамал, малын эрүүл ахуй, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах арга хэрэгслийг сайжруулах төсөл /АХБ/ -/	12,527.9	0.0	12,527.9
Сэргээгдэх эрчим хүчийг нэмэгдүүлэх төсөл -/ТҮҮА3/	0.0	0.0	0.0
Эдийн засгийн хүндрэлийн үед боловсролын чанар, хүртээмжийг дэмжих төсөл -/ТҮҮА3/	18,737.4	0.0	18,737.4
Тогтвортой аялал жуулчлалыг дэмжих төсөл -/ТҮҮА3/	8,513.7	0.0	8,513.7
Инженер технологийн дээд боловсрол төсөл /Япон зээл/ -/ТҮҮА3/	23,137.0	0.0	23,137.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн оролцоог хангах, үйлчилгээг сайжруулах төсөл /ТҮҮА3/	10,642.2	0.0	10,642.2
Улаанбаатар хотын цэвэр агаар төсөл II /ТҮҮА3/	0.0	0.0	0.0
Зах зээл ба бэлчээрийн удирдлагын хөгжил төслийн нэмэлт санхүүжилт -/ТҮҮА3/	0.0	0.0	0.0
Хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн эсрэг гэр бүлийн хүчэрхийлэлттэй тэмцэх төсөл (ТҮҮА3)	0.0	0.0	0.0
Хоршоолсон халбэрээр ногооны аж ахуй эрхлэх замаар өрхийн амьжиргааг сайжруулах төсөл (ТҮҮА3)	0.0	0.0	0.0
Эрчим хүчний төсөл 2 /ДБ/ /ТҮҮА3/	0.0	0.0	0.0
Дархан хотын бохир усны менежментийг сайжруулах төсөл MON-3244 /Энгийн/ -/ТҮҮА3/	0.0	0.0	0.0
Сэргээгдэх эрчим хүчийг нэмэгдүүлэх төсөл -/ТҮҮА3/ тусламж	0.0	25,307.1	25,307.1
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн оролцоог хангах, үйлчилгээг сайжруулах төсөл /Тусламж/	0.0	529.6	529.6
Бүс нутгийн авто зам хөгжүүлэх, засвар арчлалтын төсөл ТҮАА3	10,342.2	0.0	10,342.2
Онцгой байдлын байгууллагад агаараас аврах ажиллагаа явуулах нэгж байгуулах, нисдэг тэрэг, гал унтр	0.0	0.0	0.0
УБ хотын төлбөрийн чадварт нийцсэн ногоон орон сууц ба дасан зохицох чадвар бүхий хотын шинэчлэл 1	0.0	27,735.7	27,735.7
Улаанбаатар хотын дулаан хангамжийг сайжруулах төсөл /ДБ/	0.0	0.0	0.0
Улаанбаатарын төвийн дулаан хангамжийн төсөл /Европын сэргээн босголт хөгжлийн банк/	3,421.8	0.0	3,421.8
Мал аж ахуйн эдийн засгийн эргэлтийг нэмэгдүүлэх төсөл ТҮАА3	5,649.0	0.0	5,649.0
Эдийн засгийн чөлөөт бүсийг хөгжүүлэх төсөл	0.0	0.0	0.0
Эрчим хүчний сүлжээнд ашиглах том чадлын хуримтлуурын төсөл	0.0	0.0	0.0
Солонго 1 орон сууцны хороолол барих төсөл	100,000.0	0.0	100,000.0
Байгаль орчны төв лабораторийн чадавхийг сайжруулах төсөл	15,000.0	0.0	15,000.0
Монгол Германы хамтарсан Ашигт малтмал технологийн их сургууль төсөл	9,816.8	0.0	9,816.8
УБ-Дарханы замд нэмэлт 2 эгнээ зам барих төсөл /ЕСБХБ/	59,141.7	0.0	59,141.7
УБ хотын ус хангамжийг нэмэгдүүлэх төсөл /МССан/	0.0	202,388.3	202,388.3

	/сая төгрөг/		
	Гадаад зээл	Гадаад тусламж	НИЙТ
Баянголын ам түрээсийн орон сууцны хороолол барих төсөл /БНСУ/	50,000.0	0.0	50,000.0
Инженерийн дэд бүтцийг сайжруулах төсөл /БНХАУ/	0.0	10.0	10.0
УБ хотын төлбөрийн чадварт нийцсэн ногоон орон сууц ба дасан зохицох чадвар бүхий хотын шинэчлэл 1	0.0	7,934.8	7,934.8
Бүс нутгийн авто замыг хөгжүүлэх, засвар арчлалтын төслийн нэмэлт санхүүжилт	0.0	2,625.0	2,625.0
Эмзэг бүлгийн иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулал	0.0	2,541.6	2,541.6
УБ хотын ахуйн хог хаягдлыг дахин боловсруулах төсөл	0.0	0.0	0.0
Мал аж ахуйн эдийн засгийн эргэлтийг нэмэгдүүлэх төсөл ТХН	0.0	0.0	0.0
Ковид-19 халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ, бэлэн байдлыг хангах төсөл - ДБ	0.0	0.0	0.0
Нийслэлийн нийтийн тээвэрт дүүжин замын тээвэр нэвтрүүлэх төсөл	20,000.0	0.0	20,000.0
Гэр хорооллын нийтийн тээврийн үйлчилгээг сайжруулах төсөл	0.0	0.0	0.0
Гэр хорооллын нийтийн тээврийн үйлчилгээг сайжруулах төсөл ТТИАЗ	0.0	0.0	0.0
УБ хотын хүнсний хог хаягдлыг дахин боловсруулах төсөл ТУУАЗ	0.0	0.0	0.0
Эрчим хүчний сүлжээнд ашиглах том чадлын хуримтлуурын төсөл ТТИАЗ	77,430.9	0.0	77,430.9
Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөрийн 3 дугаар үе шатны	9,868.8	0.0	9,868.8
Хүнсний ногооны тариалалт, усалгаатай газар тариаланг дэмжих төсөл ТТИАЗ	21,516.4	0.0	21,516.4
Хүнсний ногооны тариалалт, усалгаатай газар тариаланг дэмжих төсөл /Тусламж/	0.0	438.9	438.9
Хоршоолсон хэлбэрээр ногооны аж ахуй эрхлэх замаар өрхийн амьжиргааг сайжруулах төсөл (АХБ) нэмэ	0.0	0.0	0.0
Эмзэг бүлгийн иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулал	44,058.3	0.0	44,058.3
Эмзэг бүлгийн иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулалтын	28,060.0	0.0	28,060.0
Онцгой байдлын үеийн дэмжлэг болон хөдөлмөр эрхлэлтийн төсөл	0.0	0.0	0.0
Ковид-19 халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ, бэлэн байдлыг хангах төсөл - ТТИАЗ	0.0	0.0	0.0
Онцгой байдлын үеийн дэмжлэг болон хөдөлмөр эрхлэлтийн төсөл ТХНэгж	842.0	0.0	842.0
Хорт хавдрын навигаци болон стереотактик эмчилгээний төв байгуулах	0.0	0.0	0.0
Тэгш хамран суралцуулах боловсролыг дэмжих төсөл	0.0	0.0	0.0
Монгол Улсын боомтын гаалийн хяналт шалгалтын тоног төхөөрөмж төсөл	0.0	10.0	10.0
Улаанбаатар хотын төвийн дулаан хангамжийн төсөл /ЕСБХБ-тусламж/	0.0	3,421.8	3,421.8
Улаанбаатар хотын ногоон орон сууц төсөл /ЕСБХБ-тусламж/	0.0	6,897.2	6,897.2
Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөрийн 3 дугаар үе шатны	12,682.9	0.0	12,682.9
Эрт сэрэмжлүүлэх тогтолцоо болон гамшгийн эсрэг бэлэн байдлыг бэхжүүлэх төсөл /OCR+COL/	0.0	0.0	0.0
Тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх төсөл - 2	0.0	0.0	0.0
Ногоон, уур амьсгалд дасан зохицох чадвар бүхий Аймаг сумдын төвийг хөгжүүлэх бүс нутгийн хөрөнгө о	19,751.5	0.0	19,751.5
Ногоон, уур амьсгалд дасан зохицох чадвар бүхий Аймаг сумдын төвийг хөгжүүлэх бүс нутгийн хөрөнгө о	10.0	0.0	10.0
Судалгаанд суурилсан их сургуулийг хөгжүүлэх хөтөлбөр төсөл	0.0	0.0	0.0
Жижиг багцыг санхүүжүүлэх хөтөлбөр төсөл	0.0	0.0	0.0
150ш лифт төсөл	0.0	0.0	0.0
Эрдэнэт хотын гамшигт тэсвэртэй байдал төсөл	10,000.0	0.0	10,000.0
Улаанбаатар хотын ногоон орон сууц төсөл /ЕСБХБ-зээл/	13,642.4	0.0	13,642.4
Чойр-Сайншандын 230км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц барих төсөл	32,920.1	0.0	32,920.1
Шүүхийн шинжилгээний байгууллагын хүчин чадлыг сайжруулах төсөл	15,000.0	0.0	15,000.0
Солонго 2 орон сууцны хороолол барих төсөл	100,000.0	0.0	100,000.0
Төсөв, санхүүгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх төсөл - нэмэлт санхүүжилт ТТИАЗ	0.0	0.0	0.0
Улаанбаатар хотын дулаан хангамжийг сайжруулах төсөл /ДБ/ТТИАЗ	23,750.4	0.0	23,750.4
Эдийн засгийн хамтын ажиллагааны бүс хөгжүүлэх төсөл - ТТИАЗ	14,100.0	0.0	14,100.0
МУ-а КОВИД-19 аас урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ авах, бэлэн байдлыг хангах төсөл - нэмэлт	842.0	0.0	842.0
Эрүүл мэндийн системийн тархалтын хариу арга хэмжээ авах чадварыг бэхжүүлэх төсөл	0.0	4,334.1	4,334.1
Ковид-19 ийн эсрэг вакцинжуулалтын арга хэмжээ төсөл	0.0	0.0	0.0
Улаанбаатар хотын тогтвортой зам, тээвэр төсөл	50,000.0	0.0	50,000.0
Тэгш хамруулах боловсролыг дэмжих төсөл	0.0	0.0	0.0
УБ хотын төлбөрийн чадварт нийцсэн ногоон орон сууц ба дасан зохицох чадвар бүхий хотын шинэчлэл 1	0.0	0.0	0.0
Цар тахлын үед хариу арга хэмжээ авах нийгмийн хамгааллын төсөл-2 ТХН	0.0	0.0	0.0
КОВИД-19 ийн эсрэг вакцинжуулалтын арга хэмжээг дэмжих төсөл -2	0.0	0.0	0.0
АШУУИС болон эмнэлгүүдийн тоног төхөөрөмж шинэчлэх төсөл	0.0	0.0	0.0
Дархан хотын цэвэр усны шугам сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, ухаалаг тоолуур нэвтрүүлэх төсөл	12,138.9	0.0	12,138.9
Монгол Улсын тээврийн холболт ба логикийг сайжруулах төсөл	25,476.0	0.0	25,476.0
Хүнсний ногооны үйлдвэрлэл ба усалгаатай хөдөө аж ахуй төсөл /3896/	10.0	0.0	10.0
Эдийн засгийн хүндрэлийн үед боловсролын чанар, хүртээмжийг сайжруулах төсөл - нэмэлт санхүүжилт	15,150.0	0.0	15,150.0
Улаанбаатар хотын замын хөдөлгөөний удирдлагыг сайжруулах төсөл	0.0	0.0	0.0
Эмзэг бүлгийн иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулал	1,014.3	0.0	1,014.3
Хавдрын урьдчилан сэргийлэлт, эрт илрүүлгийн үндэсний сүлжээ байгуулах төсөл	18,769.8	0.0	18,769.8
Цар тахлын үед хариу арга хэмжээ авах нийгмийн халамжийн төсөл-2 /МОН 4052 зээл/ ТУУАЗ	2,578.2	0.0	2,578.2
Тогтвортой амьжиргаа-3 төсөл нэмэлт санхүүжилт - ТХНэгж	0.0	0.0	0.0
УБ хотын хатуу хог хаягдлын байгууламжийг шинэчлэх төсөл - ТХНэгж	0.0	0.0	0.0
Цар тахлын эсрэг шуурхай арга хэмжээ авах төсөл - ТХН	0.0	0.0	0.0
Тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх төсөл - /3787/	21,428.0	0.0	21,428.0
ХТхэд эмэгтэйчдийн эсрэг гэр бүлийн хичирхийлэлтэй тэмцэх төслийн нэмэлт санхүүжилт - ТТИАЗ	0.0	0.0	0.0
Улаанбаатар хотын тогтвортой авто зам, тээвэр төсөл - ТХН	0.0	0.0	0.0
Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлыг бэхжүүлэх төсөл	0.0	0.0	0.0
Аймаг, сумын бичилсэн, ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр	10.0	0.0	10.0
Аюулгүй, шуурхай худалдааг дэмжих уян хатан, нэгдсэн жилийн үйлчилгээ төсөл	17,596.8	0.0	17,596.8
Багануур-Чойр чиглэлийн 220 кВ-ын 2 хэлхээт ЦДАШ	10.0	0.0	10.0
Бүс нутгийн авто замыг хөгжүүлэх төсөл	10.0	0.0	10.0
Дархан-Уул аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг барих төсөл	32,356.0	0.0	32,356.0
Дарханы нэмэлт 2 энээ зам барих төсөл	0.0	0.0	0.0
Мандалговь-Арвайхээр чиглэлийн 220 кВ-ын 2 хэлхээт ЦДАШ	10.0	0.0	10.0
Улаанбаатар хотын өрсөлдөх чадвар, нөхөн сэргээлтийг дэмжих төсөл	10.0	0.0	10.0
Ухаалаг засаг төсөл-II	15,000.0	0.0	15,000.0
Хөдөө аж ахуй, хөдөөгийн хөгжил 2 төсөл	10.0	0.0	10.0
Эрдэнэбүрэн Мягд -Улиастай 220кВ-ын эрчим хүчний дамжуулах шугам төсөл	10.0	0.0	10.0
Сайншанд-Цагаан суваргын 220 кВ-ын ЦДАШ, дэд станц барих төсөл	10.0	0.0	10.0
Монгол Улсын Зүрх Судлал, Зүрхний мэс засал ба Телемедицин	0.0	2,200.0	2,200.0
Тэгш боломжийг бийрүүлэх замаар суралцахуйг дэмжих төсөл	0.0	0.0	0.0
Тэгш боломжийг бийрүүлэх замаар суралцахуйг дэмжих төсөл - ТТИАЗ	0.0	8,210.0	8,210.0

	/сая төгрөг/		
	Гадаад зээл	Гадаад тусламж	НИЙТ
Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих төсөл 83873	0.0	0.0	0.0
Улаанбаатар хотын орлогод нийцсэн ногоог орон сууц ба дасан зохицох чадвар бийх хотын шинэчлэл төс	0.0	0.0	0.0
УБ хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр-3 MON-3947	0.0	0.0	0.0
УБ-Дархан чиглэлд нэмэлт 2 эгнээ зам барих төсөл - ТХН	0.0	0.0	0.0
Сэргээгдэх эрчим хүчний халаалтын системийн туршилтын төсөл	0.0	3,985.0	3,985.0
Ухаалаг засаг төсөл-II /ТХН/	0.0	0.0	0.0
УБ хотын тогтвортой авто зам, тээвэр төсөл-тусламж	0.0	5,239.9	5,239.9
Индэсний урлагийн их театр барих төсөл /тусламж/	0.0	10.0	10.0
Чойр-Сайншандын 220 кВт-ын ЦДАШ дэд станц барих төсөл /тусламж/	0.0	15,524.5	15,524.5
МУ-ын тээврийн холболт болон логистикийг сайжруулах төсөл-ТХН	0.0	0.0	0.0
Сэргээгдэх эрчим хүчний халаалтын системийн туршилтын төсөл-ТХН	0.0	0.0	0.0
Аймаг, сумын бичилсэн, ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр -I шат /4307/-ТХН	0.0	0.0	0.0
Эрдэнэт хотын гамшигт тэсвэртэй байдал төсөл-ТХН	0.0	0.0	0.0
Аймаг, сумын бичилсэн, ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр -I шат /0885-тусламж/	0.0	10.0	10.0
Аймаг, сумын бичилсэн, ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр -I шат /0886-тусламж/	0.0	10.0	10.0
Хилийн ир битээмжийг сайжруулж тогтвортой худалдааг дэмжих төсөл /4420/	10,664.2	0.0	10,664.2
Хилийн ир битээмжийг сайжруулж тогтвортой худалдааг дэмжих төсөл /тусламж/	0.0	3,599.7	3,599.7
Онцгой байдлын ерөнхий газрын агаараас аврах ангид нэмэлт сургалт явуулах төсөл	31,021.0	0.0	31,021.0
Монгол Улсын Онцгой байдлын байгууллагад гал тиймэр унтраах тусгай зориулалтын автомашин нийлүүл	9,146.0	0.0	9,146.0
Зудын гамшгийн эсрэг тэйлэх хариу арга хэмжээ төсөл	0.0	0.0	0.0
Хилийн ир битээмжийг сайжруулж, тогтвортой худалдааг дэмжих төсөл-ТХН	0.0	0.0	0.0
Индэсний хиймэл дагуул төсөл	211,647.3	0.0	211,647.3
Улаанбаатар-Шинэ Хархорум хот чиглэлийн 291.3 км автозамыг 4 эгнээ болгон ергөтгөн, шинэчлэх төсө	10.0	0.0	10.0
Бүсдэд эрүүл мэндийн төв барих төсөл	10.0	0.0	10.0
УБ хотын төрийн эрсдэлийг бууруулах, божир усны шугам хоолойг шуудуу ухалгийгээр доторлох, шинэчл	10.0	0.0	10.0
Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны харьяа төрийн тусгай байгууллагуудын харилцаа, холбооны систем, т	10.0	0.0	10.0
Байдрагийн усан цахилгаан станц барих төсөл	10.0	0.0	10.0
Аймаг, сумын бичилсэн ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр /2, 3-р үе шат/	10.0	0.0	10.0
Ногоон, ерсөлдөх чадвартай хөдсө аж ахуй төсөл	10.0	0.0	10.0
Зах зээл ба бэлчээрийн удирдлагын хөгжил төслийн нэмэлт санхүүжилт -II	10.0	0.0	10.0
Дулааны гуравдугаар цахилгаан станц ергөтгөх төсөл	10.0	0.0	10.0
Зрх судасны индэсний төв байгуулах төсөл	10.0	0.0	10.0
Төвийн бүсийн цахилгаан дамжуулах, тэгээх сүлжээний ир ашгийг дээшлүүлэх төсөл -2	10.0	0.0	10.0
Бүс нутгийн авто замыг хөгжүүлэх, засвар арчлалтын төсөл - 3 /4343/	30,000.0	0.0	30,000.0
Дархан-Уул аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг барих төсөл-Тусламж	0.0	18,500.0	18,500.0
Эрдэнэт хотын гамшигт тэсвэртэй байдал төсөл -Тусламж	0.0	13,045.0	13,045.0

ЗАКРАТ №1

НИЙТ	НЭГДСЭН ТӨСӨВ	УЛСЫН ТӨСӨВ	ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВ	/сая төгрөг/	
				НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САН	ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САН
Үйл ажиллагааны урсгал зардлын ерөнхий зориулалт	42,296,827.3	26,608,892.0	7,786,113.8	6,815,626.8	2,216,294.9
Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	9,273,064.6	7,716,402.9	1,940,156.4	841.1	16,864.2
Туслах үйл ажиллагааны зардал	5,691,434.1	5,010,638.2	668,089.7	0.0	14,706.2
Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ	16,849.8	16,008.7	0.0	641.1	0.0
Гадаад зээлээр хэрэгжүүлэх ажил, үйлчилгээ	93,755.3	24,548.6	67,058.8	0.0	2,147.9
Гадаад тусламжаар гүйцэтгэх ажил, үйлчилгээ	2,209,000.0	2,209,000.0	0.0	0.0	0.0
Баг, хорооны үйл ажиллагааны зардал	417,000.0	417,000.0	0.0	0.0	0.0
УИХ-ын гишүүний төсөв	146,095.5	0.0	146,095.5	0.0	0.0
Төрийн өмчийн байгууллагуудын тогтмол зардал	38,207.4	38,207.4	0.0	0.0	0.0
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний зардлын зориулалт	660,912.4	0.0	680,912.4	0.0	0.0
Мэдээлэл, сурталчилгааны зардал	388,781.3	383,718.6	4,275.3	748.5	38.8
Газрын зургийн зардал	17,812.9	14,538.5	2,620.3	654.1	0.0
Газрын хянан баталгааны зардал	4,257.1	4,257.1	0.0	0.0	0.0
Өмгөөлөл, хуулийн зөвлөхийн үйлчилгээний хөлс	11,163.3	11,163.3	0.0	0.0	0.0
Уран бүтээл хийлгэх	1,086.2	1,086.2	0.0	0.0	0.0
Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил	459.1	419.9	39.2	0.0	0.0
Улсын зэрэглэл тогтоох үйлчилгээ	190,485.2	190,482.2	3.0	0.0	0.0
Улс орноо гадаадад сурталчлах	847.0	847.0	0.0	0.0	0.0
Харуул, хамгаалалтын зардал	5,576.2	5,576.2	0.0	0.0	0.0
Холбооны суваг ашигласны хөлс	7,341.9	6,706.9	634.9	0.0	0.0
Гэрээт ажиллагсдын зардал	15,304.0	15,294.0	10.0	0.0	0.0
Зөвлөл, хороо, комиссын гишүүдийн ажлын хөлс	388.7	308.7	90.0	0.0	0.0
Байр ашиглалтын үйлчилгээ	7,758.5	7,006.1	619.2	94.4	38.8
Лабораторийн итгэмжлэл	94,106.2	93,847.6	258.6	0.0	0.0
Цахим хуудасны бүртгэлийн хураамж	1,277.1	1,277.1	0.0	0.0	0.0
Шийдвэр гүйцэтгэлийн үйлчилгээ	224.4	224.4	0.0	0.0	0.0
Хүүхэд харах үйлчилгээ	892.6	892.6	0.0	0.0	0.0
Эрдэгийн болон НБУ хийх	4,039.5	4,039.5	0.0	0.0	0.0
Хамгаалал, нөхөн сэргээх үйлчилгээний зардал	671.1	671.1	0.0	0.0	0.0
Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал	12,049.7	12,049.7	0.0	0.0	0.0
Тээврийн үйлчилгээ	10,407.5	10,407.5	0.0	0.0	0.0
Баруун үйлчилгээний бусад нийтлэг зардлын зориулалт	2,623.1	2,623.1	0.0	0.0	0.0
Нэг иргэнд ногдох нормативаар тооцсон	461,103.1	64,194.3	82.7	0.0	396,856.1
Биеийн тамирын уралдаан, тэмцээн	396,856.1	0.0	0.0	0.0	396,856.1
Төрийн байгууллага, ажилтны буруутай үйл ажиллагаанаас үүссэн хохирлын нөхөн төлбөр	293.5	240.8	52.7	0.0	0.0
Төрийн шагнал, одон, медаль	17,200.0	17,200.0	0.0	0.0	0.0
Сургалт семинар	2,866.0	2,866.0	0.0	0.0	0.0
Дээж худалдан авах	15,206.1	15,206.1	0.0	0.0	0.0
Цахим шилжилт арга хэмжээ	98.1	98.1	0.0	0.0	0.0
Татавсын зориулалт	28,583.3	28,583.3	0.0	0.0	0.0
Нийтийн тээврийн алдагдалд олгох татаас	2,184,105.5	1,884,439.5	289,646.0	0.0	0.0
Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	286,707.8	0.0	286,707.8	0.0	0.0
Тэтгэврийн санд олгох татаас	161,838.1	160,252.6	1,585.5	0.0	0.0
Усан хангамжийн татаас	1,452,499.9	1,452,499.9	0.0	0.0	0.0
Зээлийн хүүгийн татаас	3,358.0	0.0	3,358.0	0.0	0.0
Түшиц эмнэлэгт олгох татаас	151,416.2	143,424.5	7,991.7	0.0	0.0
Тусгай эмнэлэгт олгох татаас	1,300.0	1,300.0	0.0	0.0	0.0
Улсын төсөвт үйлдвэрийн газарт олгох татаас	23,259.6	23,259.6	0.0	0.0	0.0
Шөнийн тарифын хөнгөлөлт	2,843.0	2,843.0	0.0	0.0	0.0
Эрчим хүчний шилжилт	50,779.9	50,779.9	0.0	0.0	0.0
Засгийн газрын дотоод болон гадаад шилжүүлгийн зориулалт	50,000.0	50,000.0	0.0	0.0	0.0
Санхүүгийн дэмжлэг	4,603,784.1	1,204,378.7	1,906,332.1	0.0	1,493,473.2
Орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлэг	527,783.5	527,783.5	0.0	0.0	0.0
Дээд шатны төсөвт төвлөрүүлэх орлого	599,054.5	599,054.5	0.0	0.0	0.0
Үндэсний олон нийтийн мэдээллийн үйл ажиллагааг дэмжих	1,903,132.1	0.0	1,903,132.1	0.0	0.0
Гадаадын болон олон улсын байгууллагын гишүүнчлэлийн хураамж	12,969.5	12,969.5	0.0	0.0	0.0
Олон улсын валютын сан дахь МУ-ын хувь оролцоог нэмэгдүүлэх	26,206.1	24,006.1	2,200.0	0.0	0.0
Эрүүл мэндийн байгууллагад олгох тусламж үйлчилгээний санхүүжилт	41,165.2	41,165.2	0.0	0.0	0.0
Нийгмийн даатгалын шилжүүлгийн зориулалт	1,493,473.2	0.0	0.0	0.0	1,493,473.2
Өндөр насны тэтгэвэр	5,326,098.8	44,529.6	0.0	6,881,369.2	200.0
Төхир дутуугийн тэтгэвэр	4,337,035.8	0.0	0.0	4,337,035.8	0.0
Тэжээлчээ алдсаны тэтгэвэр	489,859.7	0.0	0.0	489,859.7	0.0
Цэргийн тэтгэвэр	159,842.8	0.0	0.0	159,842.8	0.0
Хөдөлмөрийн чөвдөр түр алдсаны тэтгэмж	404,045.2	0.0	0.0	404,045.2	0.0
Оршууллын тэтгэмж	57,604.2	0.0	0.0	57,604.2	0.0
Жирэмсэн, амьжирсан эхийн тэтгэмж	39,676.2	0.0	0.0	39,676.2	0.0
Үйлдвэрийн осол мэргэжлээс шалтгаалах өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж	184,347.6	0.0	0.0	184,347.6	0.0
Ажилгүйдлийн тэтгэмж	59,290.9	0.0	0.0	59,290.9	0.0
НДШ-ийн нүүр төлөлийн буцаан олголт	142,969.4	0.0	0.0	142,969.4	0.0
Нийгмийн даатгалын бусад	200.0	0.0	0.0	0.0	200.0
ҮОМШ-ий эмнэлэгт сувилгав	37,258.1	37,258.1	0.0	0.0	0.0
ҮОМШ-өөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ	3,394.9	0.0	0.0	3,394.9	0.0
Эхчүүдийн нийгмийн даатгалын шимтгэл	3,302.6	0.0	0.0	3,302.6	0.0
Нийгмийн халамжийн шилжүүлгийн зориулалт	7,271.6	7,271.6	0.0	0.0	0.0
Халамжийн тэтгэвэр	2,588,987.2	2,574,841.0	13,931.2	0.0	216.0
Жирэмсэн болон хөхүүл эхийн тэтгэмж	296,259.5	296,259.5	0.0	0.0	0.0
Өндөр настан, ахмад дайчдад олгох хөнгөлөлт	10,897.1	10,897.1	0.0	0.0	0.0
Ахмад дайчин, алдар цолтой ахмад настанд үзүүлэх хөнгөлөлт тусламж	30.0	30.0	0.0	0.0	0.0
Эхийн алдар одонтой эхчүүдэд олгох мөнгөн тусламж	15,517.7	15,517.7	0.0	0.0	0.0
Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж	65,695.2	65,695.2	0.0	0.0	0.0
Асаргааны тэтгэмж	1,580,236.2	1,580,236.2	0.0	0.0	0.0
Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ	273,879.9	273,879.9	0.0	0.0	0.0
Амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	5,764.7	0.0	5,764.7	0.0	0.0
Асрамжийн үйлчилгээ	100,991.8	88,127.7	2,864.0	0.0	0.0
Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ	4,120.7	1,008.5	3,112.2	0.0	0.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд үзүүлэх тусламж, хөнгөлөлт	21,381.2	21,381.2	0.0	0.0	0.0
Ахмад настанд үзүүлэх үйлчилгээ, дэмжлэг, хүндэтгэл	14,831.1	14,831.1	0.0	0.0	0.0
Нийгмийн халамжийн бусад тэтгэмж, хөнгөлөлт	34,000.0	34,000.0	0.0	0.0	0.0
Насны хичээл	2,180.3	0.0	2,180.3	0.0	0.0
Цалинтай эзж	27,000.0	27,000.0	0.0	0.0	0.0
Хүн амын бүлэгт чиглэсэн арга хэмжээний зардал	125,666.1	125,666.1	0.0	0.0	0.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд үзүүлэх үйлчилгээ	7,815.9	7,815.9	0.0	0.0	0.0
Бусад шилжүүлгийн зориулалт	2,710.0	2,485.0	0.0	0.0	215.0
Нөхөн олговор	973,686.1	843,119.2	29,863.9	0.0	703.0
Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	14,573.0	14,573.0	0.0	0.0	0.0
Эмчилгээний төлбөр	461,249.0	442,268.1	18,277.8	0.0	703.0
Нүүлэн шилжүүлэх зардал	4,340.2	4,340.2	0.0	0.0	0.0
Хуульд заасан үндэслэлээр албан хаагчид олгох нөхөн олговор	3,872.5	3,872.5	0.0	0.0	0.0
Төрөөс иргэдэд үзүүлэх бусад тэтгэмж, дэмжлэг	922.4	922.4	0.0	0.0	0.0
Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн албан хаагчид олгох нөхөн олговор	180.2	180.2	0.0	0.0	0.0
Хэлмэгдэгсэд тэдний ар гэрт олгох тэтгэмж	2,233.5	2,233.5	0.0	0.0	0.0
Бусад тусламж, дэмжлэг	330.0	330.0	0.0	0.0	0.0
Төрөөс эрүүл мэндийн даатгалыг нь хариуцах иргэдийн хураамж	904.7	904.7	0.0	0.0	0.0
Бэлний ИНХ-ын даргын урамшуулал	473,036.7	473,036.7	0.0	0.0	0.0
Цэвэр иргэдийн НДШ	11,586.1	0.0	11,586.1	0.0	0.0
	146.6	146.6	0.0	0.0	0.0

	НЭГДСЭН ТӨСӨВ	УЛСЫН ТӨСӨВ	ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВ	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САН	/сая төгрөг/	
					ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САН	
Ерөнхийлөгч асанд хуулийн дагуу олгох цалин	311.3	311.3	0.0	0.0	0.0	
Хөрөнгийн зардлын зориулалт	6,117,188.4	4,513,380.4	1,603,806.0	0.0	0.0	
Албан конторын барилга	3,390.0	3,390.0	0.0	0.0	0.0	
Авто зам, гүүрийн байгуулалт	111,757.2	0.0	111,757.2	0.0	0.0	
Геологи хайгуул, судалгаа	40,000.0	40,000.0	0.0	0.0	0.0	
Бусад	5,830,838.6	4,338,789.8	1,492,048.8	0.0	0.0	
Концессоор хэрэгжүүлсэн төсөл арга хэмжээ	131,200.6	131,200.6	0.0	0.0	0.0	
Ангилалдаагүй нөөцийн зориулалт	227,893.8	130,000.0	44,331.2	0.0	63,562.6	
Засгийн газрын нөөц хөрөнгө	130,000.0	130,000.0	0.0	0.0	0.0	
Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	44,331.2	0.0	44,331.2	0.0	0.0	
Эрсдэгийн сангийн нөөц хөрөнгө	53,562.6	0.0	0.0	0.0	53,562.6	
Хувь эзэмшил, санхүүгийн хөрөнгө оруулалтын зориулалт	50,000.0	50,000.0	0.0	0.0	0.0	
Дүрмийн сан	50,000.0	50,000.0	0.0	0.0	0.0	
Нөөц хөрөнгийн зориулалт	22,643.9	20,510.9	2,033.0	0.0	0.0	
Хүнс барааны нөөц	2,000.0	2,000.0	0.0	0.0	0.0	
Шатахууны нөөц	4,000.0	4,000.0	0.0	0.0	0.0	
Машин техникийн нөөц	1,250.0	1,250.0	0.0	0.0	0.0	
Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөц	2,943.0	2,943.0	0.0	0.0	0.0	
Өвс, тэжээлийн нөөц	7,533.0	5,500.0	2,033.0	0.0	0.0	
Үрийн нөөц	2,900.0	2,900.0	0.0	0.0	0.0	
Улсын нөөцийн барааны салгэлт, бүрдүүлэлт	1,917.9	1,917.9	0.0	0.0	0.0	
Зээл, өрийн үйлчилгээ	2,478,959.4	964,655.3	1,660,236.2	-47,232.2	-77,600.0	
Дамжуулан зээлдүүлсэн зээл	-398,985.2	-398,985.2	0.0	0.0	0.0	
Дотоод эх үүсвэрээс олгох зээл	-105,774.3	39,057.9	0.0	-67,232.2	-77,600.0	
Засгийн газрын үнэт цаас	621,948.7	621,948.7	0.0	0.0	0.0	
Засгийн газрын зээл	708,658.1	681,422.0	28,236.2	0.0	0.0	
Дамжуулан зээлийн эргэн төлөлт	21,111.9	21,111.9	0.0	0.0	0.0	
Орон нутгийн үнэт цаас	1,632,000.0	0.0	1,632,000.0	0.0	0.0	
Төрийн нийтлэг арга хэмжээ	138,341.2	124,417.0	13,924.3	0.0	0.0	
УИХ-д суудалгүй нэмүүдэд олгох дэмжлэг	9,291.0	9,291.0	0.0	0.0	0.0	
Засаг захиргааны нэгж, төрийн захиргааны байгууллагыг үр дүнгээр шалгах, урамшуулах	2,038.0	2,038.0	0.0	0.0	0.0	
Хүн амын тооллого	8,573.2	8,573.2	0.0	0.0	0.0	
Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгаа	3,525.1	3,525.1	0.0	0.0	0.0	
Ардчилсан засаглалын судалгаа	25.0	25.0	0.0	0.0	0.0	
Мал, тэжээвэр амьтдын тооллого	186.4	186.4	0.0	0.0	0.0	
Хэрэглээний үнийн судалгаа	60.1	60.1	0.0	0.0	0.0	
Статистикийн бусад тооллого, судалгаа	1,247.0	1,247.0	0.0	0.0	0.0	
Мөрийн хөтөлбөрт тусгагдсан зарим арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	23,904.4	9,968.7	13,935.8	0.0	0.0	
Төрийн албан хаагчдыг мэргэжлүүлэх	7,125.1	7,125.1	0.0	0.0	0.0	
Олон улсын хурал, зөвлөхөөр зохион байгуулах	18,966.5	18,966.5	0.0	0.0	0.0	
Иргэний үнэмлэх хэвлэх тараах	30,520.1	30,520.1	0.0	0.0	0.0	
Гадаадын иргэдийг албадан гэрлэх	19.2	19.2	0.0	0.0	0.0	
Хагас жилийн мал тооллого	682.2	682.2	0.0	0.0	0.0	
Малын ашиг шимийн судалгаа	206.0	206.0	0.0	0.0	0.0	
Алслагдсан орон нутагт хүргэх шуудан, харилцаа холбооны үйлчилгээ	8,045.7	8,045.7	0.0	0.0	0.0	
Хөрөнгө оруулагчдын хариуцаж идэвхижүүлэх	450.0	450.0	0.0	0.0	0.0	
Ахиадын сан	202.7	194.2	8.5	0.0	0.0	
Ажилтай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр	148.3	148.3	0.0	0.0	0.0	
Онцгой байдлын бэлтгэл хангах	14,464.7	14,464.7	0.0	0.0	0.0	
Нөхөн болон дахин сонгууль	3,317.5	3,317.5	0.0	0.0	0.0	
"Бүх нийтийн эрх зүйн боловсрол" хөтөлбөр	43.2	43.2	0.0	0.0	0.0	
"Төг иргэн-нэг бүртгэл" хөтөлбөр	353.2	353.2	0.0	0.0	0.0	
Хууль тогтоомжийг боловсруулах	372.0	372.0	0.0	0.0	0.0	
Монголын улаан загалмай нийгэмлэгээр гэрээгээр гүйцэтгүүлэх	275.4	275.4	0.0	0.0	0.0	
Цахим бодлогын арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	1,972.8	1,972.8	0.0	0.0	0.0	
Өргөн нэвтрүүлгийг хөгжүүлэх	1,962.0	1,962.0	0.0	0.0	0.0	
УИХ-д суудалгүй нэмүүдэд олгох дэмжлэг	364.5	364.5	0.0	0.0	0.0	
Эрүүл мэндийн арга хэмжээ	1,326,243.9	994,252.0	0.0	0.0	331,991.9	
Эрүүл мэндийг дэмжих	3,496.9	3,496.9	0.0	0.0	0.0	
Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, хяналт	25,970.7	25,970.7	0.0	0.0	0.0	
Халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, хяналт	1,720.0	1,720.0	0.0	0.0	0.0	
Орчны эрүүл мэнд	1,421.0	1,421.0	0.0	0.0	0.0	
Дадлагажигч зын бэлтгэх	27,755.5	27,755.5	0.0	0.0	0.0	
Төр хариуцах эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	3,633.0	3,633.0	0.0	0.0	0.0	
Ваксинуулалт	31,346.8	31,346.8	0.0	0.0	0.0	
Элэг бүтэн Монгол хөтөлбөр	20,081.7	20,081.7	0.0	0.0	0.0	
Улсын төсвөөс хариуцах эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний санхүүжилт	846,297.8	846,297.8	0.0	0.0	0.0	
Нийтийн эрүүл мэндийн тандалт судалгаа	12,484.2	12,484.2	0.0	0.0	0.0	
Эрүүл мэндийн боловсрол олгох	9,347.3	9,347.3	0.0	0.0	0.0	
Өндөр өртөгтэй мэргэжлийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ	1,602.1	1,602.1	0.0	0.0	0.0	
Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ	61,948.0	0.0	0.0	0.0	61,948.0	
Урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэг	62,841.1	0.0	0.0	0.0	62,841.1	
Амьс хөндий, шүдний тусламж, үйлчилгээ	9,095.0	9,095.0	0.0	0.0	0.0	
Гэрээр үзүүлэх тусламж үйлчилгээ	33,717.6	0.0	0.0	0.0	33,717.6	
Хөнгөлөлттэй эмийн зардал	171,485.3	0.0	0.0	0.0	171,485.3	
Эрүүл мэндийн үйлчилгээний чанар, үр дүнийн урамшуулал	2,000.0	0.0	0.0	0.0	2,000.0	
Байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээ	274,832.1	102,188.6	172,473.6	0.0	0.0	
Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх	125,625.2	5,866.3	119,758.9	0.0	0.0	
Ургамал хамгаалах	1,135.8	1,135.8	0.0	0.0	0.0	
Химийн хорт бодисыг хоргүйжүүлэх арга хэмжээ	9.8	9.8	0.0	0.0	0.0	
Агаарын бохирдлыг бууруулах	65,708.8	13,002.3	52,706.5	0.0	0.0	
Ойжуулалт	77,608.1	77,600.0	8.1	0.0	0.0	
Ус цаг уурын судалгаа, шинжилгээ	1,544.3	1,544.3	0.0	0.0	0.0	
Мэзгэврийн хамгаалах	3,000.0	3,000.0	0.0	0.0	0.0	
Боловсролын арга хэмжээ	3,824,686.6	3,824,686.6	0.0	0.0	0.0	
Үдийн цай хөтөлбөр	152,113.2	152,113.2	0.0	0.0	0.0	
Олимпиад зохион байгуулах	1,500.0	1,500.0	0.0	0.0	0.0	
Инноваци, өндөр технологи	6,470.2	6,470.2	0.0	0.0	0.0	
Дотуур байрны үйлчилгээ	176,740.0	176,740.0	0.0	0.0	0.0	
Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоол	131,798.6	131,798.6	0.0	0.0	0.0	
МСҮТ-д суралцагдаад сэр тутам олгох тэтгэлэг	55,486.4	55,486.4	0.0	0.0	0.0	
Төрийн бус өмчийн МСҮТ-ийн суралцагсдын хувьсах зардал	17,148.0	17,148.0	0.0	0.0	0.0	
Засгийн газрын гэрээгээр гадаадаас дотоодод суралцагчдад олгох тэтгэлэг	2,990.0	2,990.0	0.0	0.0	0.0	
Зорилтот бүтлийн суралцагчдад олгох буцалтгүй тусламж	13,754.8	13,754.8	0.0	0.0	0.0	
Хүүхдэд ээлтэй сургалтын орчин	150.0	150.0	0.0	0.0	0.0	
ЕБС-ийг сурах бичгээр хангах	13,742.1	13,742.1	0.0	0.0	0.0	
Сургалтын төлбөрийн буцалтгүй тусламж, тэтгэлэг	6,243.3	6,243.3	0.0	0.0	0.0	
Гадаад суралцагсдын зардал	19,680.4	19,680.4	0.0	0.0	0.0	
Боловсролын байгууллагын багш, ажиллагсдын мэргэжил дээшлүүлэх	1,885.0	1,885.0	0.0	0.0	0.0	
Төрийн өмчит их, дээд сургуулиудын тогтмол зардлыг санхүүжүүлэх	14,500.0	14,500.0	0.0	0.0	0.0	
Багш мэргэжлээр суралцаж буй оюутан, магистрантуудад олгох сургалтын төлбөр	15,552.3	15,552.3	0.0	0.0	0.0	
Орон нутагт хийх багшлах дадлагын тэтгэлэг	1,469.2	1,469.2	0.0	0.0	0.0	
Боловсролын стандарт, сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	29,259.2	29,259.2	0.0	0.0	0.0	
Сургалтын хэвийн үйл ажиллагааг хангах	1,804.2	1,804.2	0.0	0.0	0.0	
Оюутны хөгжлийн зээл	14,007.9	14,007.9	0.0	0.0	0.0	
Тусгай хэрэгцээт боловсрол	8,195.8	8,195.8	0.0	0.0	0.0	

	НЭГДСЭН ТӨСӨВ	УЛСЫН ТӨСӨВ	ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВ	/сая төгрөг/	
				НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САН	ЗРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САН
Сурах бичгийн түрээс	4,000.0	4,000.0	0.0	0.0	0.0
Зарим эрэлтэй мэргэжлээр суралцагчдад олгох тэтгэлэг	10,712.7	10,712.7	0.0	0.0	0.0
Гадаадад суралцсгодын зээл	17,028.4	17,028.4	0.0	0.0	0.0
ЗГ-н гэрээгээр гадаадад суралцсгодын тэтгэлэг	6,228.2	6,228.2	0.0	0.0	0.0
Ерөнхийлөгчийн нэрэмжит тэтгэлэг	59,090.6	59,090.6	0.0	0.0	0.0
Монгол Улсын Засгийн газрын тэтгэлэг	20,821.6	20,821.6	0.0	0.0	0.0
Гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилт	2,759,572.8	2,759,572.8	0.0	0.0	0.0
Монгол-Германы хамтарсан технологийн дээд сургуульд олгох татаас	2,300.0	2,300.0	0.0	0.0	0.0
Сургууль цэцэрлэгийн гүйцэтгэлийн үнэлгээний санхүүжилт	27,586.2	27,586.2	0.0	0.0	0.0
Багшийн гүйцэтгэлийн үнэлгээний санхүүжилт	71,081.0	71,081.0	0.0	0.0	0.0
Тонот төхөөрөмжийн нөхөн хангалтын зардал	41,317.1	41,317.1	0.0	0.0	0.0
Төрийн бус өмчийн СӨБ, ЕБС-н хувьсах зардал	111,298.7	111,298.7	0.0	0.0	0.0
Хөгжлийн бэрхцээтэй суралцагчдад олгох буцаалтгүй тусламж	3,723.0	3,723.0	0.0	0.0	0.0
Орон нутгийн их, дээд сургуульд суралцагчийн сургалтын төлбөрийн хөнгөлөлт	5,536.8	5,536.8	0.0	0.0	0.0
Соёлын арга хэмжээ	196,944.6	196,944.6	0.0	0.0	0.0
Соёл урлаг хөгжүүлэх	6,679.9	6,679.9	0.0	0.0	0.0
Музейн үзмэр худалдан авах	266.8	266.8	0.0	0.0	0.0
Түүх, соёлын дурсгалт зүйлсийг хамгаалах	569.7	569.7	0.0	0.0	0.0
Музей, түүх, соёлын өвийн сэргээн засварлалт	2.0	2.0	0.0	0.0	0.0
Хөгжмийн шилдэг бүтээлийг улсын санд худалдаж авах	120.0	120.0	0.0	0.0	0.0
Дүрслэх урлагын шилдэг бүтээлийг улсын санд худалдаж авах	120.0	120.0	0.0	0.0	0.0
Соёл урлагийн олон улсын тэмцээнд тэргүүн байр эзэлсэн уран бүтээлчдийг шагнах	400.0	400.0	0.0	0.0	0.0
Оны шилдэг уран бүтээлч найруулагч жүжигчин зураач бүжигчдийг шагнах	120.0	120.0	0.0	0.0	0.0
Гадаад дотоодод зохиогдох соёл урлагын арга хэмжээ	2,713.9	2,713.9	0.0	0.0	0.0
Кино урлагийг дэмжих	98.1	98.1	0.0	0.0	0.0
Соёлын бүтээлч үйлдвэрлэл	1,700.0	1,700.0	0.0	0.0	0.0
Цахим соёл хөтөлбөр	500.0	500.0	0.0	0.0	0.0
Музейн үзмэртэй шууд харьцах албан тушаалтанд төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	164.2	164.2	0.0	0.0	0.0
Бүх нийтийн соёлын боловсрол	400.0	400.0	0.0	0.0	0.0
Монгол Улсын Олон улс даяа сурталчилгаа, мэдээллийн үндэсний хорооны үйл ажиллагааны хэрэгжилт	9,878.5	9,878.5	0.0	0.0	0.0
Төвтр, чуулгад гүйцэтгэлээр олгох санхүүжилт	41,513.7	41,513.7	0.0	0.0	0.0
Номын санд гүйцэтгэлээр олгох санхүүжилт	10,551.8	10,551.8	0.0	0.0	0.0
Музейд гүйцэтгэлээр олгох санхүүжилт	10,973.3	10,973.3	0.0	0.0	0.0
Соёлын төвд гүйцэтгэлээр олгох санхүүжилт	87,846.5	87,846.5	0.0	0.0	0.0
Мүүдэлчин дэлхийн соёлын фестивалыг зохион байгуулах	4,000.0	4,000.0	0.0	0.0	0.0
Соёлын эрхийн бичиг	18,325.9	18,325.9	0.0	0.0	0.0
Биеийн тамир, спортын арга хэмжээ	39,267.6	39,267.6	0.0	0.0	0.0
Олон улсын тэмцээн, уралдаанд оролцох	943.7	943.7	0.0	0.0	0.0
Олон улсын бусад тэмцээн уралдааны шагнал	500.0	500.0	0.0	0.0	0.0
Олимп ДАШТ-с медаль авсан тамирчдын урамшуулал	2,222.1	2,222.1	0.0	0.0	0.0
Өндөр зэрэглэлийн тамирчин, дасгалжуулагчийг дэмжих	336.6	336.6	0.0	0.0	0.0
Үндэсний уламжлалт спортыг дэмжих	284.5	284.5	0.0	0.0	0.0
Долонгийн зораз үйл ажиллагааг дэмжих	1,415.3	1,415.3	0.0	0.0	0.0
Эрүүл, идэвхтэй амьдрал	5,087.5	5,087.5	0.0	0.0	0.0
Олимп, паралимпыг дэмжих үйл ажиллагаа	2,438.0	2,438.0	0.0	0.0	0.0
Тусгай Олимп	100.0	100.0	0.0	0.0	0.0
Идэвхтэй амьдралын хөшлөгийг дэмжих	3,554.8	3,554.8	0.0	0.0	0.0
Үндэсний тэмцээн, наадмын үйл ажиллагаа	2,178.0	2,178.0	0.0	0.0	0.0
Бусад спортыг дэмжих	1,512.0	1,512.0	0.0	0.0	0.0
Үндэсний шигшээ багийн үйл ажиллагааг дэмжих	10,963.7	10,963.7	0.0	0.0	0.0
Дотоодод зохиогдох олон улсын тэмцээн	3,896.7	3,896.7	0.0	0.0	0.0
Спортын өндөр амжилтын шагнал, урамшуулал	3,834.8	3,834.8	0.0	0.0	0.0
Хот суурин, нийтийн үйлчилгээ	436,433.0	436,433.0	0.0	0.0	0.0
Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	32,932.2	32,932.2	0.0	0.0	0.0
Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайн гаралтүүлэг	48,038.2	48,038.2	0.0	0.0	0.0
Нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайн цэвэрлэгээ, үйлчилгээ	101,812.2	101,812.2	0.0	0.0	0.0
Нийтийн эзэмшлийн байгууламжийн аричлага, тордолт	12,245.3	12,245.3	0.0	0.0	0.0
Хотын доторх ногоон байгууламжийн үйлчилгээ	24,178.4	24,178.4	0.0	0.0	0.0
Авто замын борооны ус зайлуулах шугам, үерийн далан сувгийн хэвийн үйл ажиллагааг хангах	22,421.7	22,421.7	0.0	0.0	0.0
Хотын доторх зогсгон муур, нохой устгал	1,691.3	1,691.3	0.0	0.0	0.0
Төвлөрсөн хойын цэгүүдийн устгал, ариутгал, ашиглалтын үйлчилгээ	2,937.6	2,937.6	0.0	0.0	0.0
Хур хог хаягдал, орчны бохирдлыг устгах, цэвэрлэх үйлчилгээ	129,008.0	129,008.0	0.0	0.0	0.0
Орон нутгийн чөлөөтэй автозамын засвар үйлчилгээ	61,168.1	61,168.1	0.0	0.0	0.0
Батлан хамгаалах, зэвсэгт хүчин, аюулгүй байдал	49,160.2	49,160.2	0.0	0.0	0.0
Зэвсэгт хүчний сургалт	6,042.4	6,042.4	0.0	0.0	0.0
Гамшиггаас сэргийлэх сургалт, сурталчилгаа	1,843.7	1,843.7	0.0	0.0	0.0
Шүүхийн шийдвэрлэлийн тусгай өжил, үйлчилгээ	331.4	331.4	0.0	0.0	0.0
Оюутан цэрэг хөтөлбөр	7,854.1	7,854.1	0.0	0.0	0.0
Авигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр	2,062.6	2,062.6	0.0	0.0	0.0
Хугацааг цэргийн цолны цалин	15,439.4	15,439.4	0.0	0.0	0.0
Байцаан шийтгэх ажиллагаа	2,863.3	2,863.3	0.0	0.0	0.0
Хар тамхи, мансууруулах бодистой тэмцэх хөтөлбөр	562.5	562.5	0.0	0.0	0.0
Хүн худалдаалахтай тэмцэх хөтөлбөр	244.9	244.9	0.0	0.0	0.0
Анхдагдсан цэргийн анги-нийгмийн баталгаа	5,895.1	5,895.1	0.0	0.0	0.0
Шикээх, орчуулагч, хэлмэргийн зардал	226.6	226.6	0.0	0.0	0.0
Гэрчийн зардал	3.4	3.4	0.0	0.0	0.0
Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үйл ажиллагаа	5,790.8	5,790.8	0.0	0.0	0.0
Уул уурхай, дэд бүтэц, тээвэр, барилга, харилцаа холбоо	12,395.8	12,395.8	0.0	0.0	0.0
Онборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачлага	547.9	547.9	0.0	0.0	0.0
INTELSAT ба REUTERS-ийн суваг ашиглалтын төлбөр	1,500.0	1,500.0	0.0	0.0	0.0
Радио шугам, хиймэл дагуул, VPN ашиглалт	5,800.0	5,800.0	0.0	0.0	0.0
Барилгын техник хяналт	2,181.0	2,181.0	0.0	0.0	0.0
Төлөөлөгчийн газрын үйл ажиллагааг дэмжих хөрөнгө	2,366.9	2,366.9	0.0	0.0	0.0
Хүнс, хөдөө аж ахуй, үйлдвэрлэл, худалдаа	602,509.0	602,509.0	17,929.0	0.0	0.0
Мал эмнэлгийн үйлчилгээ	11,521.8	11,521.8	0.0	0.0	0.0
Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх	9,957.7	9,957.7	0.0	0.0	0.0
Малын гоц халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх	53,166.3	53,166.3	0.0	0.0	0.0
Малыг архаг халдварт өвчнөөс эрүүлжүүлэх	7,023.3	7,023.3	0.0	0.0	0.0
Малын өвчний лабораторийн оношилгоо, шийжилгээ	1,400.0	1,400.0	0.0	0.0	0.0
Мал эмнэлгийн ариутгал, халдваргүйжүүлэлт	950.0	950.0	0.0	0.0	0.0
Отрын бус байгуулах, хамгаалах	38.0	38.0	0.0	0.0	0.0
Ургалын комекс, төв штаб, удирдлагын зардал	50.0	50.0	0.0	0.0	0.0
Хүнсний хөнгөлөх, аюулгүй байдал, хяналтын судалгаа	151.7	149.2	2.5	0.0	0.0
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжих	20,000.0	20,000.0	0.0	0.0	0.0
Сайн малчны шагнал	1,962.0	1,962.0	0.0	0.0	0.0
Улаан буудайн урамшуулал	25,000.0	25,000.0	0.0	0.0	0.0
Ноосны урамшуулал	25,400.0	25,400.0	0.0	0.0	0.0
Хөнгөн үйлдвэрийн үндэсний хөтөлбөрүүд	39.0	39.0	0.0	0.0	0.0
"Монголд үйлдвэрлэх" үзэсгэлэн	360.0	360.0	0.0	0.0	0.0
Монгол мал хөтөлбөр	573.6	573.6	0.0	0.0	0.0
Архь ширний урамшуулал	10,000.0	10,000.0	0.0	0.0	0.0
Атрын 3 дугаар аян	58,685.2	58,685.2	0.0	0.0	0.0
Мал, амьтан эрүүлжүүлэх	3,172.5	3,172.5	0.0	0.0	0.0
ХАА-н салбарын бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийг дэмжих урамшуулал	180,241.4	180,241.4	0.0	0.0	0.0
Цагаан алт хөтөлбөр	77,816.5	77,816.5	0.0	0.0	0.0
Хүнсний ногооны урамшуулал	15,000.0	15,000.0	0.0	0.0	0.0

	НЭГДСЭН ТӨСӨВ	УЛСЫН ТӨСӨВ	ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВ	/сая төгрөг/	
				НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САН	ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САН
Хөдөлмөр эрхлэлт	102,144.6	102,144.6	0.0	0.0	0.0
ХБН-ийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих	15,780.4	15,780.4	0.0	0.0	0.0
Жилийг дунд үйлдвэрийг дэмжих	981.0	981.0	0.0	0.0	0.0
Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаа хөтөлбөр	103.3	103.3	0.0	0.0	0.0
ЗГ, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үндэсний зөвлөлийн тодорхойлсон хөтөлбөр, төсөл	16,560.0	16,560.0	0.0	0.0	0.0
Хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээ	2,146.6	2,146.6	0.0	0.0	0.0
Хөдөлмөрт бэлтгэх сургалт	2,401.1	2,401.1	0.0	0.0	0.0
Аж ахуй эрхлэлтийг дэмжих санхүүгийн дэмжлэг	44,140.6	44,140.6	0.0	0.0	0.0
Түр ажлын байрыг дэмжих	10,155.9	10,155.9	0.0	0.0	0.0
Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагааны зардал	9,875.7	9,875.7	0.0	0.0	0.0
Болзоогүй өр төлбөрийг мөнгөжүүлэх	-13,580.6	-13,580.6	0.0	0.0	0.0
Хадгаламж эзэмшигчдийн хохирлын нөхөн төлбөр	-20,600.7	-20,600.7	0.0	0.0	0.0
Байгалийн гамшиг, ослын үр дагаврыг арилгах	7,020.2	7,020.2	0.0	0.0	0.0
Баяр, наадам, тэмдэглэлт ой	13,055.0	4,905.0	8,150.0	0.0	0.0
Улсын их баяр наадам	13,055.0	4,905.0	8,150.0	0.0	0.0
Гадаад харилцаа	4,147.0	4,147.0	0.0	0.0	0.0
Гадаад харилцааг эдийн засагжуулах	3,797.0	3,797.0	0.0	0.0	0.0
Засгийн газар хоорондын комисс	350.0	350.0	0.0	0.0	0.0
Эдийн засгийн бусад	84,544.2	84,544.2	0.0	0.0	0.0
Төсөл, арга хэмжээний бэлтгэл хангах	8,852.1	8,852.1	0.0	0.0	0.0
Хөтөлбөрт суурилсан төсвийн төлөвлөлт	880.0	880.0	0.0	0.0	0.0
Хөтөлбөр төслийн дотоод урсгал зардал	26,086.3	26,086.3	0.0	0.0	0.0
Бүмбэргийн мэдээллийн системийн төлбөр	305.0	305.0	0.0	0.0	0.0
Нийгмийн буялт чиглэсэн хөтөлбөрүүд	43,420.8	43,420.8	0.0	0.0	0.0
Орон сууцжуулах	5,000.0	5,000.0	0.0	0.0	0.0
Ангилалдаагүй бусад зориулалт, арга хэмжээ	3,620.0	3,620.0	0.0	0.0	0.0
Ангилалдаагүй бусад зориулалт, арга хэмжээ	3,520.0	3,520.0	0.0	0.0	0.0
Нэг удаагийн арга хэмжээ	5,000.0	2,000.0	3,000.0	0.0	0.0
ЕБС-д Олон улсын стандарт нэвтрүүлэх бэлтгэл хангах арга хэмжээ	2,000.0	2,000.0	0.0	0.0	0.0
Үр дүнд суурилсан санхүүжилт	3,000.0	0.0	3,000.0	0.0	0.0

**“Олон улсад мэргэшсэн монголын нягтлан
бодогчдын АМИРА нийгэмлэг” холбоо
НҮТББ**

Монгол улс, Улаанбаатар хот, БЗД, 15-р хороо,
13 хороолол, 39-9 тоот,
Утас: +976 99113363 РД:6976301

2024. 08. 29 № АБ-24/01.

Танай _____ -ны _____ -т

“МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ”-НД

Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2025 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2026-2027 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай, Нийгмийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн тухай, Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2025 оны төсвийн тухай, Үндэсний баялгийн сангийн 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төсөл болон эдгээр хуулийн төсөлтэй холбогдуулан боловсруулсан бусад хууль тогтоомжийн төсөлтэй танилцлаа.

Авч хэрэгжүүлж байгаа бодлого, арга хэмжээг дэмжиж буйгаа үүгээр илэрхийлж байна.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Г.НАРАНЗУЛ